

ΑΝΑΛΕΚΤΑ • 6

ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ

Septembrie 2013

M. D.

Cuprins

01. Maica Domnului

Înaltpreasfințitul Nicolae, Mitropolit de Mesogaia și Lavreotiki 3

02. Cele șapte icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului de la Mănăstirea Vatoped

..... 4

03. Locul Maicii Domnului în Biserica Ortodoxă - 8 septembrie

Arhimandrit Vasilios Gondikakis 9

04. Cinstirea Maicii Domnului de către ortodocși

Sfântul Ioan Maximovici 12

05. Buna-Vestire a Născătoarei de Dumnezeu

Înaltpreasfințitul Ierotheos Vlachos, Mitropolit de Nafpaktos și Sfântul Vlasie 15

06. Născătoarea de Dumnezeu, icoana libertății umane

Mitropolitul Diokleei, Kallistos 23

07. Adormirea și înălțarea la cer a Maicii Domnului

Înaltpreasfințitul Ierotheos Vlachos, Mitropolit de Nafpaktos și Sfântul Vlasie 27

08. Nașterea Domnului

Înaltpreasfințitul Serafim Mitropolitul Pireului 29

09. Icoana Pantanassa

(Mărturie athonită în România)..... 31

Maica Domnului

Înaltpreasfințitul Nicolae, Mitropolit de Mesogaía și Lavreotikí

Preasfânta Născătoare de Dumnezeu este cea mai impresionantă prezență omenească din istorie. Părinții innografi și teologi ai Bisericii noastre nu ezită să o compare cu îngerii, pentru a evidenția sfințenia persoanei sale: „cea mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii”.

Cu adevărat Maica Domnului este unică. Întâi de toate, pentru că este cea mai mare binefăcătoare a neamului omenesc. Din aceasta a luat firea omenească Dumnezeu-Omul și a făcut posibilă părtășia cu El pentru fiecare om.

În al doilea rând, este făptura cea mai apropiată de Dumnezeu-Creatorul, cu cea mai mare îndrăzneală către Acesta: „Mult contează rugăciunea Maicii pentru bunăvoirea Stăpânului”.

În al treilea rând, ea este și cea mai apropiată față de fiecare persoană umană. Este mai aproape de noi decât cele mai apropiate rude ale noastre, mai aproape de noi decât îngerul nostru păzitor, este mai mamă decât însăși mama noastră.

De asemenea, persoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu este legată de cea mai mare minune din istoria lumii: Sfânta Întrupare.

În sfârșit, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, ca Maică a Domnului, ne introduce în cea mai mare taină de care „se miră toată făptura, lăudându-te, se cutremură mintea”, așa după cum este considerat modul în care prin poarta trupului Maicii lui Dumnezeu, Domnul și Dumnezeuul nostru intră în istorie și în lume, „în chip de rob”.

Aceste cinci indicii determină și alte cinci trăiri interioare ce se nasc din părtășia noastră cu Maica Domnului. Această relație ne pricinuieste cea mai adâncă recunoștință pe care o poate cunoaște omul, și de aceea nici nu ne saturăm să-i mulțumim și să o slăvim. De asemenea, pricinuieste și cea mai statornică încredere, cea încredere care ne face să recurgem la aju-

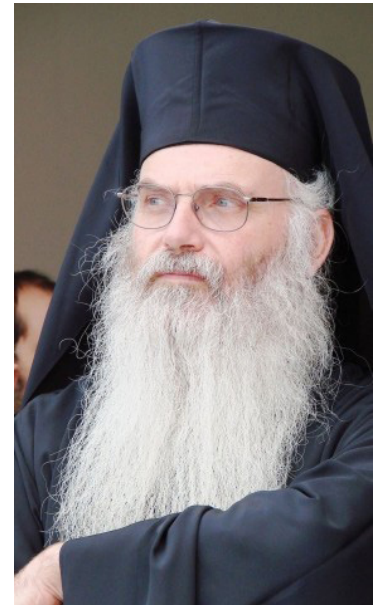
torul ei chiar și pentru cele mai dificile probleme ale noastre: „nimeni din cei ce aleargă la tine nu iese rușinat, Preacurată Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, ci darul cel bun cerându-l, îl primește întru cererea cea de folos”.

Dar simțim și cea mai dulce căldură și cea mai adâncă mângâiere alături de ea, de aceea, prin-

tre numele date Maicii Domnului se numără și acestea: **Paramythía (Mângâietoarea)**, **Parigoríttria (Mângâietoarea)**, **Glykofiloussa (Dulcea Sărutare)**. Marii Părinți teologi, precum Cuviosul Ioan Damaschin, Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Nicodim Aghioritul, exprimă cutremurul și uimirea Bisericii în imnuri cu totul deosebite și prin exprimări dogmatice, încercând cu recunoștință și slăvire să rânduiască în cuvinte minunea fecioriei ei. În sfârșit, fiecare rugăciune către Maica lui Dumnezeu ne înzestreză înlăuntrul nostru cu cea mai intensă luminare pe care o poate cuprinde sufletul omenesc.

Vă urez ca Dumnezeu să vă dea rodire adevărată întru rugăciune, iar Maica Domnului să ne izbăvească din nevoi, din întristări, din dureri, din problemele de zi cu zi, dar mai ales, să desăvârșească întru fiecare acel model tainic al ei, în harul și duhul vieții ce va să fie.

August 2013

Cele șapte icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului de la Mănăstirea Vatoped

Dincolo de interesul pe care îl pot prezenta sub aspect istoric sau artistic, imaginile religioase au și o importanță aparte în cult, în măsura în care, prin intermediul acestora, este arătat ipostasul persoanelor zugrăvite. Puterea icoanei rezidă, prin urmare, în harul celui închipuit de iconar, har ce își are izvorul în Dumnezeu. Deși însușirea de a fi purtătoare de har este comună tuturor icoanelor, unele sunt considerate făcătoare de minuni, întrucât, la un moment dat, lucrarea harului lor a fost mai simțită, fie în vremuri grele, de strâmtorare pentru creștini, fie în împrejurări în care necinstirea lor a atras lucrarea harului spre pedepsire.

Între multele icoane făcătoare de minuni ce întregesc tezaurul mănăstirilor aghiorite, cele mai mult aparțin, desigur, Maicii Domnului, dată fiind importanța deosebită a Născătoarei de Dumnezeu pentru Sfântul Munte. În Mănăstirea Vatoped sunt păstrate cele mai multe icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului [din Sfântul Munte], cunoscute sub diferite denumiri.

Maica Domnului Vimatárisa

Maica Domnului Vimatárisa

Maica Domnului Vimatárisa sau Ktitoríssa este cea mai renumită icoană găzduită de Mănăstirea Vatoped, considerată a fi protectoarea acestui lăcaș. Este așezată în katholikónul Mănăstirii, pe scaunul arhieresc din interiorul Sfântului Altar. Potrivit tradiției, naufragiind corabia în care se afla Arcadie, fiul împăratului Theodosie cel Mare, acesta a fost izbăvit prin ajutorul minunat al Maicii Domnului, care l-a adus pe uscat, fiind aflat într-un tufiș (gr. *vátos*), în locul unde mai târziu avea să fie construită Mănăstirea Vatoped [gr. *vátos*, tufiș + *pais*, copil] și unde acesta a găsit icoana Născătoarei de Dumnezeu. De această icoană este legată o minune petrecută în secolul al X-lea. În vremea unui atac al piraților arabi asupra mănăstirii, ierodiaconul Sava apucase să ascundă icoana Maicii Domnului, aruncând-o în fântâna Sfântului Altar, împreună cu Crucea lui Constantin cel Mare și cu o făclie aprinsă ce ardea întotdeauna înaintea icoanei Născătoarei de Dumnezeu. Nu reuși, însă, să scape și el însuși de urgia crotropitorilor, care l-au prins și l-au vândut rob în Creta. Când după șaptezeci de ani, în vremea împăratului Nikiphóros Phokás, Creta s-a izbăvit de pirați, și-a recăpătat libertatea și Cu-

viosul Sava care, fiind acum la adânci bătrâneți, s-a întors în Mănăstirea sa de metanie. Aici îi arată Egumenului Nicolae locul unde trebuia săpat pentru a descoperi vechea fântână a Altarului, în care, o, minune, găsiră icoana și Crucea plutind drepte deasupra apei, iar lumânarea încă aprinsă, așa cum fusese lăsată cu șatezeci de ani în urmă! Cu alte cuvinte, se petrecuse o îndoită minune – sfintele odoare aruncate în apă nu suferiseră vreo stricăciune, prin minunea și purtarea de grijă a Maicii Domnului, iar lumânarea ardea de șatezeci de ani fără a se mistui! De atunci, în amintirea minunii, în fiecare luni seara se cântă Paraclisul Maicii Domnului, iar în fiecare zi de miercuri se săvârșește în katholikon-ul Mănăstirii Dumnezeiasca Liturghie.

În cadrul procesiunilor Mănăstirii, această icoană a Maicii Domnului ocupă locul de cinste. În ziua prăznuirii sale, în marțea din Săptămâna Luminată, are loc, în cinstea acesteia, procesiune cu Sfânta icoană în jurul Mănăstirii.

Maica Domnului Paramythía (Mângâietoarea)

Exista în trecut obiceiul ca părinții Mănăstirii, ieșind din katholikon, să sărute această icoană a Maicii Domnului, după care Egumenul încredința cheile mănăstirii călugărului ce îndeplinea ascultarea de portar al sfântului lăcaș.

Potrivit acestei tradiții, pe vremea Bizanțului, într-una din zile când egumenul înmâna cheile portarului, auzi un glas venind dinspre icoană: „Nu deschideți astăzi porțile mănăstirii, ci urcați pe ziduri și izgoniți-i pe pirai”. Aceleași glas răsună și a doua oară. Îndreptându-și privirea spre icoană, egumenul văzu cum Pruncul din brațele Născătoarei de Dumnezeu își întinde mâna, acoperind buzele Maicii Sale și spunând: „Nu te milostivi, Maica Mea, de acești păcătoși. Lasă-i să fie pedepsiți prin năvălirea piraiților, după cum merită”. Maica Domnului, însă, luând mâna Pruncului Hristos și întorcând ușor capul, repetă aceleași cuvinte.

Maica Domnului Paramythía (Mângâietoarea)

Monahii alergară îndată spre ziduri, de unde era lesne de văzut cum piraiții încercuieră mănăstirea și așteptau momentul deschiderii porții pentru a năvăli înăuntru și a o prăda. Prin intervenția minunată a Maicii Domnului, mănăstirea a fost izbăvită de urgia piraiților. De atunci, în icoană au rămas întipărite aceste ultime mișcări ale feței Dumnezeiescului Prunc și ale Maicii Sale.

Maica Domnului Esfagméni (Înjunghiata)

Această icoană făcătoare de minuni este o frescă din secolul al XIV-lea amplasată în pridvorul Paraclisului Sfântului Dimitrie, care a fost adăugat katholikon-ului Sfintei Mănăstiri Vatoped. Din lucrarea „Locuri de închinare ale Sfintei Mănăstiri Vatoped”, capitolul „Despre minunea petrecută cu Sfânta Icoană a Maicii Domnului (În)Junghiata” aflăm următoarele:

Un ierodiacon, eclesiarhul katholikon-ului, ajungea în repetate rânduri, date fiind îndatoririle ascultării sale, cu întârziere în trapeză. La un moment dat, din pricina unei asemenea întârzieri, trapezarul refuză să îi mai dea eclesiarhului porția cuvenită de mâncare. Cu sufletul plin de revoltă pentru cele petrecute, ierodiaconul se întoarce în biserică și oprindu-se în fața icoanei Maicii Domnului, îi grăi: „Până când o să te tot slujesc și o să mă ostenesc pentru tine, iar tu nici măcar de hrana mea nu te-îngrijești?”. Și luând un cuțit, lovi chipul Maicii Domnului, din care, de parcă ar fi fost viu, începu să curgă sânge. Ierodiaconul orbi pe loc și căzu la pământ, ca ieșit din minți. În această stare rămase în fața icoanei timp de trei ani, plângând și rugând-o pe Maica Domnului să fie iertat. După trecerea celor trei ani, Maica Domnului i se arătă egumenului,

înștiințându-l de tămăduirea ierodiaconului ce îndrăznise să îi lovească icoana, dar spunându-i, totodată, că mâna ce lucrase această batjocorire va fi pedepsită. Într-adevăr, după adormirea ierodiaconului, odată cu mutarea rămășițelor sale, văzură toți cum, spre deosebire de restul trupului care se dezlegase în cele din care fusese alcătuit, mâna sa dreaptă rămăsese neputrezită și astfel se păstrează până astăzi. Odată, un preot, pelerin în Mănăstire, îndoindu-se de această minune, își puse neîncredător degetul în locul vechii lovituri de cuțit, de unde fășni îndată sânge. Cutremurat de minune, preotul nu apucă să iasă din katholikon, căzând jos mort.

Maica Domnului Eleovrýtissa (Izvorătoarea de ulei)

Această icoană datează din secolul al XIV-lea și este amplasată în chelăria Mănăstirii. De aici este adusă în katholikon în Vinerea din Săptămâna Luminată, ziua praznuirii sale.

Maica Domnului Esfagméni
(Înjunghiata)

Maica Domnului Eleovrýtissa
(Izvorătoarea de ulei)

Tradiția amintește de următoarea minune: Într-o vreme în care în mănăstire se împutinase uleiul, Cuviosul Ghenadie, chelarul mănăstirii, începuse să-l iconomisească, rândindu-l doar pentru întrebuițarea sa la candelile bisericii. Bucătarul se plânse, însă, de aceasta egumenului, care îi porunci chelarului să împartă cu generozitate uleiul pentru folosul întregii obști, avându-și nădejdea în purtarea de grijă a Stăpânei Născătoare de Dumnezeu. Când, într-una din zile, intră în chelărie, Cuviosul Ghenadie văzu uleiul prelingându-se din vasul mai înainte golit, încât ajunsese să curgă până la ușa încăperii. De atunci icoana răspândește o mireasmă deosebită.

Maica Domnului Pyrovolithisa (Îmпуșcata)

Este vorba de o frescă amplasată pe zidul exterior de deasupra porții ce permite accesul în incinta mănăstirii. În anul 1822, un grup de soldați turci, înarmați, au intrat în mănăstire, prilej cu care unul dintre ei, văzând icoana, trase asupra acesteia, astfel încât glonțul găuri

*Maica Domnului Pyrovolithisa
(Îmпуșcata)*

mâna dreaptă a Maicii Domnului. În urma săvârșirii acestei fapte, turcul, ca ieșit din minți, se spânzură de un măslin în fața mănăstirii. Ceilalți turci, văzând această pedeapsă dumnezeiască, s-au umplut de spaimă și au părăsit de îndată lăcașul de cult. Comandantul turc, înștiințat fiind de cele petrecute, dispuse ca soldatul, deși îi era nepot, să fie lăsat neîngropat, ca un nelegiuit.

Maica Domnului Pantánassa (Împărăteasa tuturor)

Această icoană făcătoare de minuni, portabilă, este executată pe lemn, datând din secolul al XVII-lea și este amplasată la iconostasul stâng din dreptul coloanei ce ocupă latura nord-vestică a katholikon-ului Mănăstirii Vatoped.

Potrivit istorisirilor din zilele noastre ale Părinților mănăstirii, cea dintâi mărturie a faptului că această icoană deține un har deosebit este următoarea întâmplare: Într-o zi un

*Maica Domnului Pantánassa
(Împărăteasa tuturor)*

tânăr, intrând în biserică și mergând să se închine la icoană, văzu cum deodată chipul Maicii Domnului străluci ca fulgerul, moment în care o putere nevăzută îl aruncă la pământ. Venindu-și în fire, se spovedi cu lacrimi Părinților, mărturisind că ducea o viață departe de Dumnezeu și că se ocupa cu magia. Astfel, intervenția minunată a Maicii Domnului îl făcu pe tânăr să își schimbe viața și să devină un om cu frica lui Dumnezeu. Această icoană a primit totodată, har de la Dumnezeu pentru a tămădui o boală cumplită, cancerul. Sunt cunoscute nenumărate cazuri de bolnavi de cancer din zilele noastre, care s-au vindecat în urma rugăciunilor făcute în fața icoanei Maicii Domnului Pantánassa.

Maica Domnului Antifoníttria (Împotriva glăsuitoarea)

Este vorba de o frescă amplasată în pridvorul („mesonyktikó”) katholikon-ului. Denumirea a fost dată ca urmare a glasului ce s-a auzit din această icoană (gr. anti-fonó, a glăsui împotriva). Potrivit tradiției, pe vremea când împărăteasa Plakídia, fiica lui Theodosie cel Mare, a vizitat Mănăstirea, îndreptându-se spre intrarea în katholikon, prin mica ușă din partea laterală a clădirii, auzi un glas venind dinspre icoană: „Oprește-te și nici un pas să nu mai faci! Cum ai îndrăznit, femeie fiind, să vii în acest loc?”. Cutremurată, împărăteasa ceru iertare Maicii Domnului și părăsi îndată Sfântul Munte. De altfel, în amintirea acestei minuni, Plakídia ridică, cu propriile sale cheltuieli, Paraclisul Sfântului Dimitrie, anexă a bisericii mari a Mănăstirii.

*Maica Domnului Antifoníttria
(Împotriva glăsuitoarea)*

Locul Maicii Domnului în Biserica Ortodoxă

Arhimandrit Vasílios Gondikákis

Întrebare: Un imn precunoscut al Bisericii Ortodoxe o numește pe Maica Domnului, *Cer*: „Căci Aceasta s-a arătat Cer și Biserică Dumnezeirii”.

Părinte Vasilie, am vrea să ne vorbiți despre locul Platyterei [a Celei mai înalte decât cerurile] în Biserica Ortodoxă?

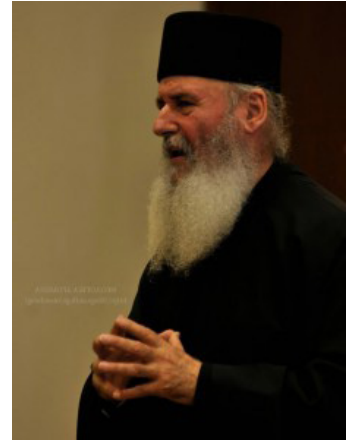
Răspuns: „Căci Aceasta s-a arătat Cer și Biserică a Dumnezeirii”... Îmi amintesc un alt theotokion [cântare de laudă adresată Maicii Domnului], care spune că Maica Domnului este „cea care a făcut cer frământătura noastră pământescă”, a făcut pământul cer, adică. Sfântul Nicolae Cabasila menționează că, după ce Dumnezeu a făcut lumea, privind toate câte a făcut, a zis că erau „bune foarte”. Acest „bune foarte”, această frumusețe și bunătate, se refereau la Maica Domnului. Toate au fost „bune foarte” deoarece conduceau la Maica Domnului, pentru că la plinirea vremii avea să se

nască Maica Domnului. Aceasta este scopul întregii creații și împlinirea întregii așteptări a Vechiului Testament.

Dumnezeu a creat întreaga lume „bună foarte”, iar la sfârșit l-a creat pe om, pentru a cărui plăsmuire a depus un efort deosebit, a făcut o lucrare deosebită. Nu spune „și s-a făcut”, ci că „a făcut” pe om „din pământ” și a suflat în fața lui „suflare de viață”. Sfântul Vasilie cel Mare precizează că Dumnezeu a dăruit omului, încă de la începutul existenței sale, „menirea îndumnezeirii”. Și astfel, noi putem deveni dumnezei după har, dacă ne supunem vocii lui Dumnezeu. Dar după ce ne-a dăruit libertatea, care este un cuțit cu două tăișuri – fie mergi deasupra prin ascultare, fie te distrugi prin răzvrătire și independență – noi am urmat egoismul exagerat și astfel, am pierdut Paradisul, ducând o viață chinuită vreme de multe milenii și secole. Iar acest chin îl cunoaștem cu toții.

De multe ori se ivește întrebarea: de ce Dumnezeu nu ne-a salvat, de vreme ce ne iubea? Noi nu am ascultat de Ziditorul, cum se zice, ne-am făcut de cap. Dar de ce El, ca un Dumnezeu și Tată milostiv, nu ne-a așezat din nou în Rai? Pentru că nu există Rai fără libertate. Sfântul Ioan Gură de Aur argumentează în acest sens: „Nu ar fi putut Hristos să-l salveze pe Iuda”? Și tot el răspunde, spunând că Hristos a făcut toate, dar nu a vrut să-l mântuiască pe Iuda cu forța, deoarece cu forța nu există mântuire, ci numai distrugere a omului.

Așadar, am așteptat milenii întregi să vină un om care să înțeleagă ce înseamnă iubirea lui Dumnezeu. Dar, ca să înțeleagă acest lucru, a

trebuie să fie neprihănit și foarte smerit. Și acest om a fost Maica Domnului. Pline de înțelesuri sunt cuvintele Sfântului Apostol Pavel din epistola sa către galateni: „*Iar înainte de venirea credinței, noi eram păziți sub Lege, fiind închiși pentru credința care avea să se descopere*” (Gal. 3, 23) Înainte să vină credința, eram închiși în Lege, iar Legea s-a făcut pedagog spre Hristos, dar, ca orice lege, era neputincioasă și nu putea să-l mântuiască și să-l împace pe deplin pe om [cu Dumnezeu].

De aceea, când a venit „*plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut sub ... Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea*” (Gal. 4, 5). Iar plinirea vremii este chiar Nașterea Preasfintei Fecioare prin Care Dumnezeu avea să se facă om. Maica Domnului este „*scara pe care a coborât Dumnezeu*” și „*puntea de trecere de la pământ la cer*”.

Maica Domnului, „*din pântecel mamei*” ei fiind sfințită – tocmai pentru că a fost rodul multor rugăciuni ale părinților ei, Ioachim și Ana, – a fost afierosită lui Dumnezeu de la o vârstă fragedă. La sărbătoarea Intrării Maicii Domnului în Biserică ascultăm că se psalmodiază „*se așează în Sfânta Sfintelor*”. Acolo a locuit Preasfânta Fecioară mult timp, acolo s-a hrănit cu hrana Îngerului și, când a ajuns la vârsta matură și a avut logodnic pe Iosif, a primit îmbrățișarea îngerescă, învrednicindu-se să spună „*da*” chemării îngerului, să spună „*fie mie după cuvântul Tău*”, să primească a se face voia lui Dumnezeu într-o zi și, din acel moment, a devenit cea care, într-o toată ființa ei, L-a întrupat pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu. Iar astfel, „*Cea mai încăpătoare decât cerurile*”, Împărăteasa îngerilor, S-a învrednicit să facă pământul Cer.

Întrebare: Sfinții Părinți, vorbind în limbajul teologic și dumnezeiesc al Bisericii, au arătat că „*Cea mai înaltă decât cerurile*” se află între creat și necreat. Ce înseamnă asta?

Răspuns: Întrebarea asta îmi amintește de cântarea care se psalmodiază în Biserică și care o numește pe Preasfânta „*Cea mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii*” și „*mai curată decât strălucirile soare-*

lui”.

Aș vrea acum să vorbesc ceva general despre femei. Așa cum ați spus, Preasfânta Fecioară – după cuvântul Sfântului Grigorie Palama – este „*hotarul dintre firea creată și cea necreată*”, și nimeni nu poate să vină la Dumnezeu, decât prin Maica Domnului. Aceasta este slava omnirii, este „*slăvita Maică Fecioară*”, prin care „*toată creația se vestește*”. Și, de asemenea, ea este Maica noastră, care ne-a hrănit și ne-a alăptat cu Harul și cu Raiul, în timp ce cea dintâi [femeie], Eva, ne-a alăptat cu răzvrătirea, patimile și moartea.

Preasfânta, după cum ne sugerează și termenul, este deasupra tuturor sfinților, pe care îi întrece prin neprihănire, smerenie și ascultare. Pot fi mari Sfântul Ioan Botezătorul, Sfântul Apostol Pavel și Sfinții Apostoli în general, Părinții Bisericii, mărturisitori și martiri, însă nimeni nu se poate compara cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. De aceea, vedem că frumusețea și lumina care vine din Preasfânta este „*dinlăuntru*”, este „*rodul pântecelor ei*”, este acea Frumusețe care a născut Lumina neapusă, pe Însuși Fiul lui Dumnezeu, și care ne luminează problemele, greutățile și întreaga noastră viață.

Revin la ceea ce am spus puțin mai devreme, anume că aș vrea să vorbesc despre femei. Cum vom cinsti femeia, vom găsi răspunsul în Biserica Ortodoxă, luminați de Lumina Care S-a născut din Născătoarea de Dumnezeu, [Lumină Care este] Dumnezeu-Omul. Și vedem că astăzi femeile vor să aibă un loc însemnat în Biserică. Dar unde poate ajunge femeia, ne-a arătat Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, devenind „*Cea mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii*”. Și dacă sunt mari Apostolii și arhierii, cine poate să fie mai mare decât Preasfânta; și chiar dacă Preasfânta este mai mare decât arhierii, nu a devenit totuși nici diacon, nici preot și nici episcop. Vedem, deci, că femeile nu devin diaconi sau preoți, nu pentru că sunt defavorizate în Biserică, ci pentru că sunt cinstite foarte mult.

Astfel, se adeverește ceea ce spune Sfân-

tul Apostol Pavel despre sine: când sunt slab, atunci sunt tare, și când sunt smerit, atunci sunt slăvit. Prin urmare, firea slabă se arată a fi puternică, chiar foarte puternică în Biserică, prin ascultare și prin smerenie, aplicate și trăite de Sfinți, și întruchipate mai ales Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.

Întrebare: Părinte Vasilie, într-o cântare spunem „peretele cel din mijloc al vrajbei surpându-l”. La ce se referă cuvintele acestea?

Răspuns: Cred că este vrăjmășia dintre diavol și Dumnezeu, dintre răzvrătire și ascultare. Și noi, prin încălcare, l-am urmat pe diavol, și nu pe Dumnezeu, imaginându-ne că am putea ajunge la sfințenie, prin păcat, și la îndumnezeire, urmându-l pe diavol. Astfel s-a creat această prăpastie, acest zid lăuntric care ne desparte de Dumnezeu.

A fost nevoie de un om luminat, neprihănit, smerit, preasfânt care să înțeleagă că prin ascultare ajungem la libertate, prin smerenie ajungem la slavă și, așa spune, prin feciorie și prin dăruire totală față de Dumnezeu, ajungem la căsătorie și la unirea adevărată și desăvârșită cu Dumnezeu.

Întrebare: Părinte Vasilie, venind din Grădina Maicii Domnului (Sfântul Munte) în Cipru, unde multe Biserici și mănăstiri poartă hramul Maicii Domnului, cum vă simțiți?

Răspuns: Este adevărat că am venit în Cipru, invitat și cu dispoziție sufletească să vorbesc despre Maica Domnului. Sunt impresionat să văd câte icoane făcătoare de minuni ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu aveți în bisericile și în casele voastre, voi ciprioții, încât aș putea spune despre Cipru că este Insula Preasfintei.

Dar ceea ce m-a impresionat mult, și îl consider un dar al Maicii Domnului, a fost vizita pe care am făcut-o în satul Orá. Aici am văzut o biserică din piatră, foarte mare și frumoasă, unde am mers să ne închinăm. Am cerut deci să vină paracliserul, ne-am închinat la icoanele catapeteasmei, am intrat în Sfântul Altar și

ieșind, am văzut o icoană a Maicii Domnului pe peretele din partea stângă a Bisericii. Era o icoană veche și foarte frumoasă. În timp ce ne închinam, paracliserul, un om de cinste, mai în vârstă, din sat, mi-a spus în mod firesc un cuvânt, care avea tot înțelesul și conținutul tainei Preasfintei Fecioare: „*Este frumoasa noastră Împărăteasă. Sănătoase fie mâinile care au zugrăvit-o*”.

Împărăteasa Ciprului este Maica Domnului, iar Maica Domnului este frumoasă; și frumoasă o numesc Proorocii, Sfinții Părinți și imnurile Bisericii. Iar această frumusețe a Maicii Domnului, atât de mult a iubit-o Dumnezeu, încât S-a făcut Om. Frumusețea Maicii Domnului este frumusețea smereniei și a neprihănirii, care îl mântuiește pe om și lumea întreagă. Iar această frumusețe este „*adevărată și vrednică de iubire*”, așa cum spune Sfântul Vasile cel Mare, este însuși harul necreat a lui Dumnezeu, este însăși dumnezeirea.

De aceea, când am simțit această frumusețe, acest har, care există în întreaga insulă a Maicii Domnului, m-am emoționat în mod deosebit. Și cine nu s-ar emoționa când ar vedea că Maica Domnului trăiește printre noi și că Biserica Ortodoxă este cu adevărat trupul lui Hristos. Și nu de la un prooroc sau de la un Sfânt Părinte al Bisericii, ci de la un simplu om, de la un om de la țară, am auzit acest mare cuvânt: „*Împărăteasa noastră este frumoasă*”, și Ea va mântui Ciprul și întreaga lume.

Cinstirea Maicii Domnului de către ortodocși

Sfântul Ioan Maximovici

Biserica Ortodoxă învață despre Maica Domnului cele predanisite de Sfânta Tradiție și de Sfânta Scriptură, și zi de zi, o cinstește în Bisericile sale, cerând ajutorul și acoperământul ei. Cunoscând faptul că bucurie îi aduc doar laudele care sunt pe potriva adevăratei sale slave, Sfinții Părinți și imnografii au înălțat rugăciuni fierbinți către ea și Fiul ei, pentru a fi învățați cum să o cinstească. „Îngrădește-mi gândurile mele, Mântuitorul meu; că îndrăznesc a lăuda pe Preacurata Maica Ta”. «Biserica învață că Hristos S-a născut cu adevărat din Pururea Fecioara Maria». Este de trebuință pentru noi să mărturisim că Maica Domnului este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, pentru a nu cădea în hulă; întrucât cei care tăgăduiesc faptul că Sfânta Fecioară este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, nu sunt credincioși, ci ucenici ai fariseilor și ai saducheilor».

Din Tradiția noastră cunoaștem că Născătoarea de Dumnezeu era fiica bătrânilor Ioachim și Ana; Ioachim se trăgea din spița regească a lui David, iar Ana din familie preoțească. În ciuda neamului lor ales, erau săraci. Însă nu acest lucru îi supăra pe acești doi oameni plini de virtuți, cât faptul că nu aveau copii și nu puteau nădăjdui că urmașii lor Îl vor vedea pe Mesia. Și iată, odată, fiind disprețuiți de evrei pentru nerodirea lor, cu durere în suflet au înălțat amândoi rugăciuni către Dumnezeu – Ioachim în munte, unde se retrăsese când preotul nu a voit să-i primească jertfa sa la templu, iar Ana în grădina sa, plângându-și sterpiciunea – acolo li s-a arătat un înger care le-a făcut cunoscut faptul că vor naște o fiică. Plini de bucurie, au făgăduit să închine copilul lui Dumnezeu.

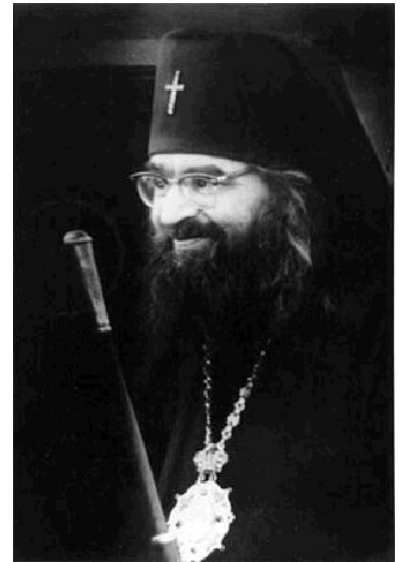
Peste nouă luni li s-a născut o fiică, cu numele Maria, care încă de la o vârstă fragedă, a arătat cele mai mari virtuți. Când avea trei ani, părinții săi, plinindu-și făgăduința, au condus-o cu alai pe micuța Maria în Templul din Ieru-

salim. A urcat scările înalte și, prin descoperire de la Dumnezeu, a fost condusă în Sfânta Sfintelor, de către Arhiepiscopul care a întâmpinat-o. A adus cu sine harul lui Dumnezeu ce se odihnea asupra ei, în templul care până atunci era fără de har.

S-a stabilit în adăpostul pentru fecioare aflat în templu. Dăruia atât de mult timp rugăciunii în Sfânta Sfintelor, încât se poate spune că trăia numai în rugăciune. Fiind împodobită cu toate virtuțile, a arătat o viață deosebit de curată. Era smerită și ascultătoare față de toți, nu a jignit vreodată pe cineva, nu a spus vreodată cuiva vreun cuvânt aspru, era blândă către toți și nu a primit niciodată vreun gând necurat.

«În ciuda vieții cinstite și fără de prihană pe care o trăia Maica Domnului, păcatul și moartea și-au făcut și ele apariția în fața ei. N-au putut să nu se arate. Aceasta este învățătura corectă și credincioasă a Bisericii Ortodoxe în legătură cu Maica Domnului, în ceea ce privește păcatul strămoșesc și moartea».

Era străină de orice cădere provenită din păcat, dar «nu era străină de ispitele păcătoase». Doar Dumnezeu este fără de păcat, în timp ce omul va avea întotdeauna înlăuntrul său ceva care va trebui îndreptat și desăvârșit, pentru a se împlini porunca lui Dumnezeu: „Fiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeu vostru, sunt sfânt”. Cu cât mai curat și desăvârșit este cineva, cu atât mai mult ia seama la nedesăvârșirile sale și se consideră pe sine însuși din ce în ce mai

nevrednic.

Fecioara, afierosindu-se întru totul lui Dumnezeu, deși nu a consimțit să primească vreun imbold spre păcat, a simțit neputința firii omenești mult mai mult decât alții, și își dorea cu ardoare venirea Mântuitorului. În smerenia sa, se considera nevrednică chiar de a o sluji pe Fecioara care Îl va purta în pântece. Pentru a nu lăsa nimic să o abată de la rugăciune și trezvie, Maria i-a făgăduit lui Dumnezeu să nu se mărite, astfel încât să-I placă doar Lui în întreaga sa viață. Era logodită cu bătrânul Iosif. Când vârsta nu i-a mai îngăduit să mai rămână în templu, s-a stabilit în casa lui din Nazaret. Aici Fecioara a încuviințat cele spuse de Arhanghelul Gavriil, care i-a adus vestea îmbucurătoare a nașterii din ea a Fiului Celui Preaînalt: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. (...) Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema”. Maria a primit îmbucurătoarea veste îngerească cu smerenie și cu supunere. «Atunci Cuvântul, într-un mod cunoscut Lui, S-a pogorât, și precum El Însuși a voit, a venit la Maria și S-a sălășluit într-însa». «Precum fulgerul luminează ceea ce este ascuns, așa și Hristos curățește ceea ce este ascuns în firea lucrurilor. A curățit-o și pe Maria, iar mai apoi S-a născut, pentru a arăta că, acolo unde este Hristos, este de față curăția în toată puterea sa. A curățit-o pe Fecioara, pregătind-o prin Duhul Sfânt, și atunci, pântecele ei, curățit fiind, L-a zămislit. A curățit-o pe Fecioară când a rămas neatinsă, întrucât deși a născut, a lăsat-o Fecioară. Nu spun că Maria a devenit nemuritoare, ci că, luminată fiind prin har, nu a mai fost supărată de dorințe păcătoase». «Lumina a locuit într-însa, i-a curățit mintea, a sfințit Fecioria ei». «Pe cea care era curată după rațiunea omenească, El a făcut-o curată după har».

Maria nu a spus nimănui de apariția îngerului, dar îngerul însuși i-a descoperit lui Iosif zămisirea minunată a Mariei de la Duhul Sfânt, iar după nașterea lui Hristos, cu o mulțime de cete îngerești, le-a vestit și păstorilor. Păstorii, venind să se închine Celui Nou-Născut, au

spus că au auzit de El. După ce purtase în tăcere bănuiala aruncată asupra ei, Maria a ascultat și de această dată în tăcere și a păstrat în inima sa cuvintele despre măreția Fiului ei. Patruzeci de zile mai târziu a auzit rugăciunea de slăvire făcută de Simeon și profeția despre sabia care va trece prin sufletul său. Mai apoi a văzut că Iisus sporea cu înțelepciunea, L-a auzit la vârsta de doisprezece ani învățând în templu, și toate le-a păstrat în inima sa.

Deși era plină de har, nu înțelesese încă în ce va consta lucrarea mântuitoare și măreția Fiului ei. Înțelegerea pe care o aveau evreii asupra lui Mesia îi era cunoscută, iar simțăminte firești o făceau să se neliniștească pentru El, ocrotindu-L de lucrări și pericole care puteau părea exagerate. Drept urmare, la început L-a ocrotit pe Fiul ei fără să-și dea seama, lucru care L-a făcut pe Acesta să arate că rudenia duhovnicească este superioară celei trupești. «Se neliniștează

desigur pentru cinstea Mamei Sale, dar mai mult decât aceasta, pentru mântuirea sufletului ei și mântuirea oamenilor, pentru care Se îmbrăcase cu trup». Maica Domnului a înțeles acest lucru, a ascultat cuvântul lui Dumnezeu și l-a păzit. Ca niciun alt om, a avut aceleași simțăminte cu Hristos; a purtat fără cârtire durerea de mamă atunci când L-a văzut pe Fiul ei că este prigonit și că suferă, a fost cuprinsă de multă bucurie în ziua Învierii, și s-a îmbrăcat în ziua Cincizecimii cu „putere de sus”. Duhul Sfânt care se pogorâse peste ea, o învățase toate, și „a condus-o la tot adevărul”. Fiind luminată, a început să lucreze cu tot mai multă râvnă pentru a înfăptui ceea ce auzise de la Fiul ei și Mântuitorul, așa încât să se suie la El și să fie împreună cu El.

Sfârșitul vieții pământești a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu a fost începutul măririi ei. «Fiind împodobită cu dumnezeiasca slavă», șade și va șede și în Ziua Judecării de Apoi și în veacul viitor, de-a dreapta tronului Fiului ei. Împărățește împreună cu El și are îndrăzneală către El ca Maică a Sa după trup și ca una ce este de un duh cu El, ca una ce a făcut voia lui Dumnezeu și i-a învățat pe alții. Milostivă și plină de dragoste, își arată dragostea sa Fiului ei și Dumnezeu, din dragoste pent-

ru neamul omenesc. Mijlocește pentru acesta în fața celui Milostiv și îngrijindu-se de lume, îi ajută pe oameni.

Trecând prin toate greutățile vieții pământești, Mijlocitoarea neamului creștinesc vede fiecare lacrimă, ascultă fiecare suspin și rugăciune fierbinte adresată ei. Mai cu seamă alături de ea sunt cei care lucrează în lupta împotriva patimilor și își doresc fierbinte o viață plăcută lui Dumnezeu. Dar și în grijile pământești este un ajutor de neînlocuit. „A tuturor necăjiților bucurie și a asupriților ocrotitoare, a săracilor hrănitoare, a străinilor mângâiere, a celor învăluiți adăpostire, a bolnavilor cercetătoare, al celor neputincioși acoperământ și sprijin, toiag al orbilor [și al orfanilor ajutor] tu ești Preacurată Maica Dumnezeului Celui Preaînalt”. „Nădejdea și mijlocirea și scăparea creștinilor”; „Întru rugăciuni neadormită Născătoare de Dumnezeu”, „ajutătoarea cea tare a lumii”, „ziua și noaptea te rogi pentru noi și sceptrele conducătorilor, cu rugăciunile tale se întăresc”.

Mintea nu poate cuprinde, nici cuvinte nu sunt, pentru a spune măreția Celei ce s-a născut în neamul omenesc cel păcătos, dar care a devenit „mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii”.

Buna-Vestire a Născătoarei de Dumnezeu

*Înaltpreasfințitul Ierotheos Vlachos,
Mitropolit de Nafpaktos și Sfântul Vlasie*

Praznicul Bunevestiri a Născătoarei de Dumnezeu este deopotrivă unul împărătesc și al Maicii Domnului. Este praznic împărătesc, pentru că se referă la Împăratul Hristos, Care a fost zămislit în pântecul Născătoarei de Dumnezeu, și este praznic al Maicii Domnului, pentru că se referă la acea persoană care a contribuit la zămislirea și la Înomenirea Cuvântului lui Dumnezeu, adică la Preasfânta Fecioară.

Născătoarea de Dumnezeu Maria are un loc de mare valoare și însemnătate în Biserică, tocmai pentru că a fost acea persoană pe care o așteptau toate generațiile și aceea care a dat Cuvântului lui Dumnezeu firea omenească. Astfel, persoana Născătoarei de Dumnezeu este strâns legată de Persoana lui Hristos. Și vrednicia Preasfintei nu se datorează doar virtuților pe care le avea, ci mai ales rodului pântecului ei. Prin urmare, cultul Născătoarei de Dumnezeu este foarte strâns legat de hristologie. Când vorbim despre Hristos nu putem să o ignorăm pe aceea care i-a dat trup, și când vorbim despre Preasfânta, ne referim în același timp și la Hristos, deoarece vrednicia și harul de la El le dobândește. Acest lucru se vede clar în slujba Imnului Acatist, în care este cântată Născătoarea de Dumnezeu, dar totdeauna în legătură cu faptul că ea este Maica lui Hristos Dumnezeu: „*Bucură-te că ești scaun Împăratului, bucură-te că porți pe Cel ce pe toate le poartă*”.

Această legătură dintre hristologie și învățătura despre Născătoarea de Dumnezeu se vede și în viața Sfinților. O însușire caracteristică a Sfinților, care sunt cu adevărat membrii ai Trupului lui Hristos, este faptul că o iubesc pe Preasfânta Fecioară. Este cu neputință să existe sfânt care să nu o iubească.

1.

Bunavestire a Născătoarei de Dumnezeu este începutul tuturor praznicelor împărătești. În troparul praznicului cântăm:

„*Astăzi este începătura mântuirii noastre și*

arățarea tainei celei din veac... ”. Conținutul praznicului se referă la faptul că Arhanghelul Gavriil – acel înger implicat în toate evenimentele care au legătură cu întruparea lui Hristos – a vizitat-o la porunca lui Dumnezeu pe Preasfânta și a înștiințat-o că a venit vremea întrupării Cuvântului lui Dumnezeu și că ea va deveni maica lui Dumnezeu. (Luca 1:26-56).

Cuvântul „**bunavestire**” este alcătuit din două elemente, anume din „**bună**” și „**vestire**” și înseamnă veste bună, vestire bună. Este vorba despre înștiințarea care s-a dat prin arhanghel că Logosul lui Dumnezeu se va întrupa pentru mântuirea omului. În fapt, este vorba de împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu, care s-a dat după căderea lui Adam și a Evei (vezi Facere 3:15), și care se numește protoevanghelie. De aceea, înștiințarea despre întruparea Cuvântului lui Dumnezeu este cea mai mare veste în istorie.

După cuvântul Sfântului Maxim Mărturisitorul, evanghelia lui Dumnezeu este o solie a lui Dumnezeu și mângâiere în oameni prin Fiul Său întrupat. În același timp, este și împăcarea oamenilor cu Tatăl, Care dă ca plată îndumnezeirea nenăscută celor care ascultă de Hristos. Prin urmare, îndumnezeirea care se

oferă prin Hristos întrupat nu este naștere, ci arătare a strălucirii enipostatice către cei care sunt vrednici de această descoperire.

Vestea cea bună, evanghelia, buna vestire este îndreptarea neascultării care a avut loc la începutul creării omului, în Raiul fizic. Acolo, de la femeie, a început căderea și urmările acesteia, aici, tot de la femeie, au început toate bunătățile. Astfel, Preasfânta este noua Evă. Acolo exista Raiul sensibil, aici Biserica. Acolo Adam, aici Hristos. Acolo Eva, aici Maria. Acolo șarpele, aici Arhanghelul Gavriil. Acolo, șoptirea dracului-șarpe către Eva, aici salutară îngerului către Maria (după cuvântul Cuviosului Iosif Vrienios). În acest fel s-a îndreptat greșala lui Adam și a Evei.

2.

Arhanghelul Gavriil o supranumește pe Preasfânta „*cea plină de har*”, zicându-i: „*Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine, binecuvântată ești tu între femei*” (Luca 1:28-29). Preafericita este numită „*cea plină de har*” și i se spune „*binecuvântată*”, pentru că Dumnezeu este cu ea.

După cuvântul Sfântului Grigorie Palama și al altor Sfinți Părinți, Preasfânta primise deja harul înainte de ziua Bunevestiri. Rămânând în Sfânta Sfintelor din templu, a ajuns la Sfânta Sfintelor a vieții duhovnicești, care este îndumnezeirea. Câtă vreme curtea Templului era destinată prozeților, iar partea principală a acestuia, preoților, Sfânta Sfintelor era destinată arhierului. Acolo a intrat Preasfânta, dovadă că ajunsese la îndumnezeire. Este cunoscut faptul că în epoca creștină pronaosul era destinat catehumenilor și celor necurățiți, naosul celor luminați, adică membrilor Bisericii, iar Sfânta Sfintelor, celor care ajunseseră la îndumnezeire.

Astfel, Preasfânta ajunsese la îndumnezeirea încă înainte de a primi vizita Arhanghelului. Pentru acest scop, a folosit o metodă aparte de cunoaștere a lui Dumnezeu și de comuniune cu El, după cum tâlcuieste în chip minunat și de Dumnezeu-însuflat, Sfântul Grigorie Palama. Este vorba despre isihie, despre calea isihastă. A înțeles Preasfânta că nu poate cineva să ajungă

la Dumnezeu prin rațiune, prin simțuri, prin închipuire sau prin slava omenească, ci numai prin minte-nous. Astfel, a omorât toate puterile sufletului care proveneau din simțuri, și prin rugăciunea noetică a pus în lucrare mintea-nous. Și în acest mod a ajuns la luminare și îndumnezeire. Și pentru aceasta s-a învrednicit să devină Maica lui Hristos, să Îi dea lui Hristos trupul ei. Nu avea pur și simplu virtuți, ci Harul îndumnezeitor al lui Dumnezeu.

Spre deosebire de ceilalți oameni, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu avea plinătatea Harului lui Dumnezeu. Desigur, Hristos, fiind Cuvânt al lui Dumnezeu, avea întregă plinătatea Harurilor, dar și Preasfânta a primit plinătatea Harului din plinătatea Harurilor Fiului ei. Din acest motiv, în relație cu Hristos, Maica Domnului este mai prejos, de vreme ce Hristos avea Harul după fire, câtă vreme Preasfânta prin participare. Față de oameni însă ea este mai presus.

Preasfânta avea plinătatea Harului din plinătatea Harurilor Fiului ei, înainte de zămislire, în timpul zămislirii și după zămislire. Înainte de zămislire, plinătatea Harului era desăvârșit, în timpul zămislirii era încă mai desăvârșit, iar după zămislire era prea desăvârșit (după cuvântul Sfântului Nicodim Aghioritul). În acest chip, Preasfânta a fost Fecioară atât trupește, cât și sufletește. Și această feciorie trupească a ei era mai presus și mai desăvârșită decât fecioria sufletească a Sfinților la care se ajunge prin lucrarea Preasfântului Duh.

3.

Nici un om nu se naște izbăvit de păcatul strămoșesc. Căderea lui Adam și a Evei și urmările acestei căderi au fost moștenite de întregul neam omenesc. Firesc era ca și Preasfânta Fecioară să nu fie izbăvită de păcatul strămoșesc. Cuvântul Apostolului Pavel este limpede în acest sens: „*toți au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu*” (Romani 3:23). În acest pasaj apostolic se vede că păcatul este înțeles ca lipsire de slava lui Dumnezeu, precum și faptul că nimeni nu este izbăvit de păcat. Astfel, și Preasfânta s-a născut cu păcatul strămoșesc. Când însă s-a izbăvit de aces-

ta? Răspunsul la această întrebare trebuie însă „periat” de orice concepție scolastică.

De la început trebuie să spunem că păcatul strămoșesc a însemnat lipsire de slava lui Dumnezeu, înstrăinarea de El și pierderea comunității dumnezeiești. Acest lucru a avut însă și urmări trupești, pentru că în trupul lui Adam și al Evei a intrat stricăciunea și moartea. Când, în Tradiția Ortodoxă, se vorbește despre moștenirea păcatului strămoșesc, nu se înțelege moștenirea vinovăției păcatului original, ci mai ales urmările acestuia, care sunt stricăciunea și moartea. Ca atunci când se îmbolnăvește rădăcina unei plante și se îmbolnăvesc odată cu aceasta și crengile, și frunzele, același lucru s-a întâmplat prin căderea lui Adam. S-a îmbolnăvit tot neamul omenesc. Stricăciunea și moartea pe care le moștenește omul reprezintă climatul favorabil cultivării patimilor și în acest mod se întunecă mintea-nous a omului.

Tocmai din acest motiv, faptul că Hristos, prin Întruparea sa, a asumat acest trup muritor și pătimitor, însă fără de păcat, a contribuit la îndreptarea urmărilor păcatului lui Adam. Îndumnezeire exista și în Vechiul Testament, după cum exista și luminare a minții-nous, dar nu era stricăciune și anulată moartea, de aceea și Prorocii de-dumnezeu-văzători mergeau în iad. Prin întruparea lui Hristos și Învierea Lui, s-a îndumnezeit firea umană și astfel s-a dat posibilitatea fiecărui om să se îndumnezeiască. Pentru că prin Sfântul Botez devenim membri ai Trupului îndumnezeit și înviați al lui Hristos, de aceea și spunem că prin Sfântul Botez omul este izbăvit de păcatul strămoșesc.

Atunci când aplicăm toate acestea la cazul Preasfintei Fecioare, putem să înțelegem relația acesteia cu păcatul strămoșesc și eliberarea de acesta. Preasfânta s-a născut cu păcatul strămoșesc, avea toată consecințele stricăciunii și ale morții în trupul ei. Prin intrarea în Sfânta Sfințelor a ajuns la îndumnezeire. Însă această îndumnezeire nu era îndeajuns pentru eliberarea de toate urmările acestuia, care sunt stricăciunea și moartea, tocmai pentru că nu se unise firea dumnezeiască cu cea umană în ipostasul Cuvântului. Astfel, în momentul în care cu puterea Sfântului Duh, firea dumnezeiască

s-a unit cu firea umană în pântecul Preasfintei Fecioare Maria, Preasfânta, prima, gustă slobozirea ei din păcatul strămoșesc și de urmările acestuia. De altfel, în acea clipă a avut loc ceea ce nu reușiseră să facă Adam și Eva prin lupta lor personală liberă. De aceea, Preasfânta, în momentul Bunevestiri, a ajuns la o stare mai presus de aceea în care se aflau Adam și Eva înainte de cădere. S-a învrednicit să guste scopul final al creației, așa cum vom vedea în alte explicații.

De aceea, pentru Preasfânta nu a fost nevoie să mai aibă loc Cincizecimea, nu a fost nevoie să se boteze. Ceea ce au trăit Apostolii în ziua Cincizecimii, care au devenit membrii ai Trupului lui Hristos prin Duhul Sfânt, și ceea ce s-a petrecut cu noi toți la taina Botezului, s-a petrecut cu Preasfânta Fecioară în ziua Bunevestiri. Atunci s-a izbăvit de păcatul strămoșesc, nu în sensul că s-a eliberat de vinovăție, ci că a dobândit îndumnezeirea în suflet și în trup, datorită unirii ei cu Hristos.

În aceste cadre trebuie interpretat și cuvântul Sfântului Ioan Damaschin, că în ziua Bunevestiri, Preasfânta a primit Duhul Sfânt, Care a curățit-o și i-a dat puterea de a primi dumnezeirea Cuvântului, și în același timp de a-L naște. Cu alte cuvinte, Preasfânta a primit de la Sfântul Duh har curățitor, dar și primitor și născător al Cuvântului lui Dumnezeu ca om.

4.

Răspunsul Preasfintei la înștiințarea Arhanghelului că se va învrednici să nască pe Hristos a fost grăitor: „*Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău*” (Luca 1:38). Se vedește aici ascultarea Preasfintei față de cuvântul Arhanghelului, dar și ascultarea ei față de Dumnezeu, pentru un fapt care era paradoxal și straniu pentru rațiunea umană. Astfel, își supune propria rațiune voii lui Dumnezeu.

Unii spun că în acea clipă toți dreptii Vechiului Testament, dar și întreaga umanitate, așteptau cu neliniște să audă răspunsul Preasfintei, temându-se ca nu cumva ea să refuze și să nu asculte de voia lui Dumnezeu. Se spune că, dat fiind faptul că de fiecare dată când omul se află într-o asemenea dilemă, tocmai pentru

că are libertate, poate să spună da sau nu, după cum altădată s-a întâmplat cu Adam și cu Eva, același lucru se putea întâmpla și cu Preasfânta. Dar nu era cu putință ca Preasfânta să refuze, nu pentru că nu avea libertate, ci tocmai pentru că avea adevărata libertate.

Sfântul Ioan Damaschin face deosebire între voia firească și voia gnomică. Voia omului este gnomică atunci când are drept caracteristici ignorarea anumitor aspecte, îndoiala și, în cele din urmă, neputința alegerii. Avem de-a face cu o șovăire în ce privește actul care trebuie împlinit. Voința este firească, ține de fire (phýsis), atunci când este condusă în mod firesc, fără deliberare și șovăire, la împlinirea adevărului.

Se pare, așadar, că voința firească este legată de „vreau”, câtă vreme voința gnomică, de „cum vreau”, și anume când decizia are loc în urma unor șovăiri și deliberări. Rezultă de aici că voința firească constituie desăvârșirea firii, câtă vreme voința gnomică constituie nedesăvârșirea firii, deoarece presupune că omul nu are cunoașterea adevărului, nu este sigur asupra a ceea ce trebuie să decidă.

Hristos, deși avea două voințe, prin alcătuirea din două firi, adică omenească și dumnezeiască, cu toate acestea avea voința firească, în înțelesul pe care i l-am atribuit aici, și, desigur, nu avea voința gnomică. Ca Dumnezeu, cunoștea totdeauna voința lui Dumnezeu Tatăl și nu exista niciodată îndoială în lăuntrul Lui, nici deliberare. Acest lucru este trăit prin har și de către Sfinți și cu deosebire de Preasfânta Fecioară. Pentru că ea ajunsese la îndumnezeire, de aceea era cu neputință să refuze voia lui Dumnezeu și să nu consimtă la Întruparea lui Dumnezeu. Avea libertatea desăvârșită și de aceea libertatea ei lucra totdeauna după fire, iar nu împotriva firii. Noi, pentru că nu am ajuns la îndumnezeire avem o libertate nedesăvârșită, așa-numita voință gnomică, de aceea și deliberăm și șovăim cu privire la ceea ce trebuie să facem. Întrebarea ei: „Cum va fi mie aceasta de vreme ce eu nu știu de bărbat?” (Luca 1:34) arată smerenie, neputința firii umane, dar și caracterul paradoxal al faptului, pentru că existaseră zămisliri minunate și în Vechiul Testament, dar nu fără de sămânță.

5.

În ziua Bunevestiri a avut loc zămislirea directă a lui Hristos prin puterea și lucrarea Preasfântului Duh. Într-un imn închinat Născătoarei de Dumnezeu, cântăm: „*Gavriil zicând ție, Fecioară, bucură-te, împreună cu glasul S-a întrupat Stăpânul tuturor*”. Aceasta înseamnă că nu au trecut mai multe ore sau zile de la buna vestire până să aibă loc zămislirea, ci a avut loc exact în acel moment.

Arhanghelul Gavriil i-a spus lui Iosif, logodnicul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu: „*Nu te teme a lua pe Maria, femeia ta, căci ceea ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt*” (Matei 1:20). Așadar, Preacurata Fecioară L-a născut pe Hristos ca om, dar zămislirea s-a făcut de la Duhul Sfânt.

Sfântul Vasile cel Mare, tâlcuind această frază și mai ales „*s-a zămislit de la Duhul Sfânt*”, spune că proveniența oricărui lucru din altul se redă prin trei sintagme: una este „prin creație”, după cum toată zidirea a fost creată de Dumnezeu prin lucrarea Sa. Alta este „prin naștere”, după cum Fiul S-a născut mai înainte de veci din Tatăl. Iar a treia este „după fire”, așa cum energia iese din orice fire (phýsis), adică precum strălucirea din Soare, și, mai general, energia din sursa de energie. Cât privește zămislirea lui Hristos în Sfântul Duh, formularea corectă este că Hristos a fost zămislit prin lucrarea Sfântului Duh, „prin creare”, iar nu „prin naștere” sau „după fire”.

Sfântul Ioan Damaschin învață că Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu Și-a format Sieși trup din sânziurile pure și preacurate ale Născătoarei de Dumnezeu, trup care este însuflețit de rațiune și suflet noetic, nu prin sămânță, ci prin creare de la Sfântul Duh.

Desigur, atunci când vorbim despre zămislirea lui Hristos în pântecul Născătoarei de Dumnezeu prin puterea și lucrarea creatoare a Sfântului Duh, nu trebuie să izolăm Duhul Sfânt de Sfânta Treime. Este cunoscut din învățătura patristică faptul că este comună lucrarea-energiea Dumnezeului Treimic. Crearea lumii și recrearea omului și a lumii a avut loc și are loc prin lucrarea-energiea comună a Dumnezeului Tre-

imic. Prin urmare, nu doar Sfântul Duh a creat trupul împărațesc al lui Hristos, ci și Tatăl și Fiul Însuși, adică întreaga Sfântă Treime. Expri- marea acestui adevăr este că Tatăl a binevoit în- truparea Fiului Său, Fiul și Cuvântul lui Dum- nezeu și-a autocreat Întruparea, iar Sfântul Duh a împlinit-o.

Zămislirea lui Hristos în pânțelele Născătoarei de Dumnezeu s-a săvârșit în liniște și taină, fără zgomot și tulburare. Nimeni, nici dintre îngeri, nici dintre oameni nu a putut să înțeleagă în acel ceas lucrurile mari care s-au săvârșit. Împăratul Proroc David a prorocit acest fapt, spunând: „*Pogorâ-Se-va ca ploaia pe lână și ca picăturile ce cad pe pământ*” (Psalmul 71, 6). Precum ploaia ce cade pe un flocc de lână nu face zgomot, nici vreo stricăciune, la fel s-a petrecut vestirea cea bună și zămislirea. Hristos, prin zămislirea Sa, nu a pricinuit zarvă, nici vreo stricăciune fecio- riei Atotsfintei Fecioare. De aceea, și Atotsfân- ta a fost și a rămas Fecioară înainte de naștere, în naștere și după naștere. Sunt cele trei stele pe care iconarul le zugrăvește totdeauna pe frunte și pe cei doi umeri ai Atotsfintei.

6.

Unirea firii dumnezeiești cu firea umană în Ipostasul Cuvântului, în lăuntrul pânțele- lui Născătoarei de Dumnezeu, constituie în- dumnezeirea directă a firii umane. Adică, în- dumnezeirea firii omenești există din prima clipă în care firea dumnezeiască s-a unit cu cea omenească. Este semnificativ în acest sens cu- vântul Sfântului Ioan Damaschin: „din clipa în care a luat trup, a fost trup al lui Dumnezeu Cuvântul”. Ceea ce înseamnă că, din momen- tul zămislirii și până la îndumnezeirea trupu- lui omenească, nu a trecut un interval de timp, deoarece îndumnezeirea s-a petrecut imediat, adică în momentul zămislirii.

Urmarea acestui fapt este că Preasfânta Fecioară trebuie să fie numită Născătoare de Dumnezeu, pentru că ea a născut cu adevărat pe Dumnezeu, pe Care L-a purtat nouă luni în pânțelele său, iar nu un simplu om care avea Harul lui Dumnezeu. De aceea Preasfân- ta Fecioară e numește Născătoare de Dum- nezeu, iar nu Născătoare de Hristos. Dogma

hristologică are consecințe și asupra dogmei despre Născătoarea de Dumnezeu. Atotsfân- ta Fecioară este Născătoare de Dumnezeu, toc- mai pentru că L-a zămislit întru Duhul Sfânt pe Hristos.

Acest lucru trebuie subliniat, pentru că în vechime a avut loc o mare dezbatere teologică în jurul întrebării dacă Atotsfânta Fecioară Ma- ria trebuie numită sau nu Născătoare de Dum- nezeu – dezbatere provocată de existența unor învățături eretice. Consacrarea definitivă a învățăturii că Preasfânta Fecioară L-a născut pe Dumnezeu și că odată cu asumarea firii umane s-a petrecut și îndumnezeirea acesteia a avut loc la Sinodul al III-a Ecumenic. Ereticul Nestorie, folosind termeni filosofici și raționamentul omenesc, susținea că Atotsfân- ta Fecioară era om și de aceea nu era cu putință să Îl nască pe Dumnezeu. Potrivit lui Nestorie, Dumnezeu „a trecut” sau a „împreună-trecut” prin Născătoarea de Dumnezeu. Desigur, în teologia acestuia exista o problemă cu priv- ire la relațiile dintre cele două firi în Hristos. Nestorie credea că trupul lui Hristos era doar atașată firii dumnezeiești. Credea că Logosul era Dumnezeu, dar era cumva atașat omului și se sălășluia în acesta. Pornind de la aseme- nea premise, o numea pe Preasfânta Fecioară Născătoare de Hristos, iar nu Născătoare de Dumnezeu.

Însă, Hristos este Dumnezeu-Om, Dumn- ezeu desăvârșit și om desăvârșit, și fiecare fire în Hristos lucra în Ipostasul Cuvântului fiind „în comuniune cu cealaltă”. Subiectul acesta îl vom vedea mai pe larg atunci când vom vor- bi despre Nașterea lui Hristos. Aici însă trebuie subliniat că firea umană s-a îndumnezeit ime- diat, odată cu unirea cu firea dumnezeiască în Ipostasul Cuvântului, în pânțelele Născătoarei de Dumnezeu. De aceea, Atotsfânta Fecioară este și se numește Născătoare de Dumnezeu, pentru că L-a născut pe Dumnezeu ca om.

7.

Faptul că firea omenească a fost îndumnezeită imediat de firea dumnezeiască a Cuvântu- lui nu înseamnă că sunt anulate însușirile firii umane. Acest lucru arată că zămislirea și pur-

tarea în pântece, dar și nașterea lui Hristos a avut loc după fire, dar și mai presus de fire. Mai presus de fire, pentru că s-a făcut prin creație de la Preasfântul Duh, iar nu prin sămânță bărbătească. După fire, pentru că purtarea în pântece s-a făcut în modul obișnuit de purtare în pântece a unui prunc.

Există însă un aspect care trebuie subliniat. La fiecare făt există unele stadii, până când vine ceasul ca să se nască. Mai întâi are loc zămisirea, în continuare, după un răstimp, are loc conturarea membrilor trupului său, apoi se dezvoltă puțin câte puțin, iar pe măsură ce se dezvoltă urmează și mișcarea, și, în cele din urmă, după ce se încheia dezvoltarea, iese din pântecel mamei sale.

Câtă vreme la dumnezeiescul făt avem o creștere progresivă, totuși nu a existat un interval de timp între concepție și conturarea membrilor. Sfântul Vasile cel Mare spune categoric în acest sens: „*cel purtat în pântece a fost imediat desăvârșit cu trupul și nu a luat formă după un scurt timp*”. Cu alte cuvinte, membrele trupului Său s-au format imediat, adică El a fost creat om desăvârșit, dar nu s-a aflat de îndată la mărimea vârstei de nouă luni. Se dezvoltă puțin câte puțin, câtă vreme trupul Său a fost alcătuit de la început.

8.

Zămisirea lui Hristos în pântecel Născătoarei de Dumnezeu s-a făcut de la Preasfântul Duh prin creație, iar nu prin sămânță bărbătească, pentru că trebuia ca Hristos să își asume firea curată pe care a avut-o Adam înainte de călcarea poruncii. Desigur, Hristos și-a asumat trup supus patimii și muritor, așa cum acesta a devenit ca urmare a încălcării poruncii de către Adam, dar El a asumat stricăciunea și moartea, tocmai pentru a birui stricăciunea și moartea, însă trupul Lui era cu totul curat și neprihănit, așa cum fusese trupul omului înainte de cădere. Așadar, în ce privește stricăciunea, trupul lui Hristos era precum trupul lui Adam înainte de cădere, însă în ce privește stricăciunea și moartea, era precum trupul lui Adam de după cădere.

Prin urmare, zămisirea s-a făcut prin Duhul Sfânt și asta deoarece modul în care se naște

omul astăzi (prin sămânță bărbătească) este cel de după cădere. După cum spune Sfântul Grigorie Palama, mișcarea trupului către naștere nu este cu desăvârșire izbăvită de păcat, pentru că, deși mintea-nous a fost rânduită de Dumnezeu să îl călăuzească pe om, acesta se poartă „*nesupus*” pe durata mișcării trupului spre plăcere. Astfel, firea curată a lui Hristos are legătură cu zămisirea prin creație, iar nu cu zămisirea prin sămânță.

Tocmai acest fapt se leagă foarte strâns cu aceea că zămisirea, purtarea în pântece și nașterea lui Hristos de către Preasfânta Fecioară au fost fără de plăcere trupească, fără greutate și fără de durere. Așadar, Hristos a fost zămislit fără plăcere trupească, a fost purtat în pântece ca făt fără greutate și s-a născut fără durere. A fost zămislit fără de sămânță din două motive: pentru ca Hristos să-și asume firea umană curată și pentru ca nașterea Sa să fie fără de stricăciune și fără de durere.

Preasfânta Fecioară L-a zămislit pe Hristos fără de plăcere trupească, după cum și purtarea de nouă luni în pântecel ei a fost fără efort și fără să Îi simtă greutatea. Ea nu simțea greutatea, deși dumnezeiescul prunc se dezvoltă firesc și avea greutatea unui embrion normal. S-a împlinit astfel profetația lui Isaia: „*Iată, Domnul vine pe nor ușor*” (Isaia 19:1). Prin „*nor ușor*” se înțelege trupul omenesc, care era atât de ușor, încât Preasfânta Fecioară nu a simțit nici o greutate și osteneală pe durata celor nouă luni de sarcină.

Zămisirea lui Hristos de către Preasfânta Fecioară fără de plăcere trupească și fără de sămânță și purtarea în pântece fără greutate sunt legate strâns de nașterea lui Hristos fără stricăciune și fără durere. După cuvântul Sfântului Grigorie de Nisa, există o strânsă legătură între plăcere și durere, pentru că orice plăcere este urmată de durere. Adam a simțit plăcere, căreia i-a urmat durerea pentru întregul neam omenesc. La fel și acum, prin eliberarea din plăcere vine bucurie neamului omenesc. Nașterea lui Hristos nu a stricat fecioria Născătoarei de Dumnezeu, după cum nici zămisirea nu s-a făcut prin plăcere și nici purtarea în pântece cu greutate și efort. Acolo

unde lucrează Preasfântul Duh „se biruiește rânduiala firii”.

9.

Răstimpul purtării în pântece a lui Hristos de către Preasfânta Fecioară este preînchipuire a comuniunii neîncetate pe care o au Sfinții în Împărăția lui Dumnezeu.

Este cunoscut și învederat faptul că mama care poartă prunc în pântece are cu el o relație strânsă și organică. Oameni de știință au demonstrat că fătul este influențat foarte mult nu doar de starea trupească a mamei sale, dar și de constituția psihologică a acesteia. Și pentru că dumnezeiescul prunc a fost zămislit de la Duhul Sfânt, dar a crescut în mod firesc, adică a fost în părtășie și comuniune cu trupul Preasfintei Fecioare, de aceea și există o relație strânsă între Hristos și Născătoarea de Dumnezeu. Firește, acest lucru trebuie să îl vedem din perspectiva că Preasfânta I-a dat lui Hristos sângele ei, dar și Hristos i-a dat Harul și binecuvântarea Sa. Hristos însă, deși se afla Prunc în pântecel Fecioarei, nu a încetat să fie în același timp pe tronul lui Dumnezeu, unit cu Tatăl Său și cu Sfântul Duh.

Firea umană s-a unit cu firea dumnezeiască în chip neschimbat, neamestecat, neîmpărțit și nedespărțit, îndată, din clipa zămislirii. Asta înseamnă că prima, Preasfânta Fecioară a gustat bunătățile dumnezeieștii Întrupări, anume îndumnezeirea. Ceea ce Ucenicii lui Hristos au gustat în ziua Cincizecimii, iar noi după Botez, în timpul Tainei Dumnezeieștii Euharistii, când ne împărtășim cu Trupul și Sângele ui Hristos, și ceea ce vor trăi Sfinții în Împărăția Cerurilor, a fost trăit de Preasfânta Fecioară încă din prima clipă a zămislirii și a purtării în pântece.

Prin urmare, Hristos, vreme de nouă luni, zi și noapte, a hrănit-o cu sfințitul Lui Sânge pe Preasfânta Fecioară. Aceasta este preînchipuirea neîntreruptei dumnezeiești Împărtășiri și a neîntreruptei legături și comuniuni a Sfinților cu Hristos, care va avea loc mai ales în cealaltă viață. De aceea, și Preasfânta Fecioară este preînchipuire a veacului ce va să fie. Astfel privind-o, Maica Domnului este Raiul.

10.

Sfântul Nicodim Aghioritul, vorbind despre Bunavestire a Născătoarei de Dumnezeu, abordează evenimentul acesta și dintr-o perspectivă personală și existențială. Pentru că nu este de ajuns să prăznuim în chip exterior faptele dumnezeieștii Întrupări, ci se cuvine să ne apropiem de el existențial și duhovnicește. Din acest motiv, Sfântul Nicodim a adunat mai multe pasaje din scrierile Sfinților în care se vorbește despre această abordare existențială a Bunevestiri.

Este semnificativ în acest sens cuvântul Procului Isaia: „De frica Ta, Doamne, am luat în pântece și dureri am avut și am născut, duhul mântuirii Tale am săvârșit pe pământ” (Isaia 26:18). Potrivit tâlcuirii Sfinților Părinți, sămânța este cuvântul lui Dumnezeu, iar pântecel este mintea-nous și inima omului. Prin credință, cuvântul lui Dumnezeu este însămânțat în inima omului și rămâne „însărcinată” de către frica lui Dumnezeu. Este vorba de frica omului de a nu rămâne departe de Dumnezeu. De la această frică începe lupta de curățire a inimii și de dobândire a virtuților, care se aseamănă durerilor și chinurilor facerii. Astfel, se naște duhul mântuirii, care este îndumnezeirea și sfințirea.

Hristos ia chip în noi prin dureri duhovnicești. Apostolul Pavel spune: „O, copiii mei, pentru care sufăr iarăși durerile nașterii, până ce Hristos va lua chip în voi!” (Galateni 4:19). Durerile facerii sunt nevoița duhovnicească, iar chipul lui Hristos în noi este îndumnezeirea și sfințirea.

Potrivit Sfinților Părinți (Sfântul Grigorie de Nisa, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Simeon Noul Theolog, Cuviosul Nichita Stithatul etc.), ceea ce s-a petrecut după trup în Preasfânta Fecioară, același lucru se petrece duhovnicește în fiecare om, al cărui suflet își dobândește fecioria, adică se curăță de patimi. Hristos, Care o dată S-a născut după trup, vrea să Se nască totdeauna duhovnicește în cei care vor aceasta, și astfel Se face prunc, crescând în aceștia prin virtuți.

Zămislirea și nașterea duhovnicească se face simțită prin aceea că încetează curger-

ea de sânge, adică încetează poftele care duc la săvârșirea păcatului, nu mai lucrează patimile în om, iar omul ajunge să urască păcatul și dorește totdeauna să facă voia lui Dumnezeu. Această zămislire și naștere se dobândește prin împlinirea poruncilor, mai ales prin întorcerea minții-nous în inimă și prin neîncetata rugăciune de-un-singur-gând. Atunci omul devine templu al Preasfântului Duh.

Bunavestire a Născătoarei de Dumnezeu este vestirea cea bună a neamului omenesc, înștiințarea că S-a întrupat Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu. Această prăznuire a-toată-lumea trebuie să contribuie și la prăznuirea personală, la buna vestire personală a fiecăruia. Cu toții trebuie să primim înaintea-vestire a mântuirii noastre, care este cea mai importantă veste din viața noastră.

Născătoarea de Dumnezeu, icoana libertății umane

Mitropolitul Diokleei, Kallistos Ware

*Nu sunt eu liber ?
(I Cor. 9, 1)*

*Dumnezeu convinge, nu silește; căci constrângerea nu I se potrivește
(Epistola către Diognet VII, 4)*

Într-un imn ortodox care se cântă în ajunul Nașterii Domnului la Vecernie, Fecioara Maria este considerată drept cel mai înalt și mai deplin prinos pe care umanitatea noastră îl poate aduce Creatorului:

*Ce vom aduce Ție, Hristoase? Că Te-ai arătat pe pământ ca un om, pentru noi.
Fiecare din fapăturile cele zidite de Tine mulțumire aduceau Ție:
îngerii cântarea, cerurile steaua, magii darurile, păstorii minunea, pământul peștera, pustiul ieslea, iar noi pe Maica Fecioară.*

Ca prinosul uman suprem, Maica lui Dumnezeu constituie modelul – alături de Hristos însuși și prin harul lui Dumnezeu – a ceea ce înseamnă a fi persoană. Ea este oglinda în care vedem reflectat chipul nostru uman autentic. Și ceea ce aceasta exprimă, ca model și exemplu al nostru, este mai presus de orice libertate omenească. „Nu sunt eu liber?”, se întreabă Apostolul Pavel, iar Preasfânta Fecioară ne arată exact ce înseamnă această libertate.

Libertatea, capacitatea de a lua decizii morale în mod conștient și cu simțământul responsabilității depline înaintea lui Dumnezeu, este ceea ce, mai mult decât orice altceva, îl distinge pe om de celelalte animale. Sören Kierkegaard scrie că „lucrul cel mai copleșitor care a fost dat persoanelor umane este alegerea, libertatea” (Jurnale, traducere A. Dru, Oxford

1938, §1051). Fără libertatea alegerii, nu există persoană autentică. Atunci când Dumnezeu îi spune lui Israel „Ca martori înaintea voastră iau astăzi cerul și pământul: viață și moarte ți-am pus eu astăzi înaintea, și binecuvântare și blestem. Alege...” (Deut. 30, 19), ne oferă un dar, adesea amar și dureros, tragic chiar, pe care e greu să îl folosim corect, dar fără care nu suntem cu adevărat umani. Libertatea alegerii, mai mult decât orice altceva, este cea care constituie chipul lui Dumnezeu din noi.

Acest lucru trebuie, desigur, explicat. Libertatea divină este necondiționată, în timp ce propria noastră libertate, într-o lume păcătoasă și decăzută este limitată, însă nu poate fi desființată niciodată; rămâne, într-un anumit fel, de nediminuat și inalienabilă.

Să examinăm împreună natura acestei libertăți care este esențială pentru persoana noastră umană și pe care Preabinecuvântata Născătoare de Dumnezeu a arătat-o la modul superlativ la Bunavestire.

În opinia lui Karl Barth, a ne imagina că la Bunavestire, Preasfânta ia o hotărâre de care depinde mântuirea lumii, este o greșeală fundamentală. Însă a vedea în Preasfânta – după cum susține Karl Barth în a sa Dogmatică bisericească (Vol. 1, partea a doua, Edinburgh 1956, pp. 143, 191) – „creatura umană care conlucrează în manieră slujitoare la propria ei mântuire pe baza grației preventive” este o erezie „căreia trebuie să i se spună «Nu» într-un mod categoric”. Conform lui Barth, rolul Maicii Domnului la Bunavestire trebuie înțeles „numai sub chipul omului fără voință, fără împliniri, fără creativitate, fără autodeterminare, doar sub chipul omului care poate doar să primească, doar

să fie pregătit, doar să permită să se i facă ceva lui însuși și cu sine însuși”.

Abordarea pe care o are Răsăritul creștin este complet diferită. Iată cuvintele teologului bizantin laic din secolul al XIV-lea, Sfântul Nicolae Cabasila:

„Întruparea Logosului nu a fost doar lucrarea Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh – primul consimțind, al doilea pogorând, al treilea adumbrind – ci a fost și lucrarea voinței și credinței Fecioarei. Fără cele trei Persoane divine, acest plan nu ar fi putut fi pus în mișcare; dar, într-un mod analog, acest plan nu ar fi putut avea consecințe fără consimțământul și credința neprihănitei Fecioare. Numai după ce o învață și o convinge, realmente, Dumnezeu o face maică a Sa și asumă din ea trupul pe care ea însăși dorește în mod conștient să i-L ofere. Exact la fel cum El însuși a fost zămislit din propria Sa alegere liberă, în același fel și ea a devenit maica Sa de bunăvoie și prin libera ei consimțire” (Cuvânt la Bunavestire 4-5, Patrologia Orientalis 19, 488).

Cabasila înțelege contribuția extrem de importantă a libertății umane create a Fecioarei la Întrupare. „Dumnezeu convinge, nu silește”. Această afirmație din Epistola către Diognet se aplică exact evenimentului Bunei Vestiri. Dumnezeu bate la ușă, nu o sparge.

Preasfânta a fost aleasă, însă și ea însăși face un act de alegere. Nu este doar receptoare, nu e pur și simplu „fără voință, fără împliniri, fără creativitate”, ci răspunde cu libertate dinamică. După cum se exprimă Sfântul Irineu, „Maria conlucrează cu Iconomia” (Contra ereziilor, 3.21.7/PG 7, 953B.). Conform Apostolului Pavel, ea este „împreună-lucrătoare” cu Dumnezeu, adică nu doar un instrument docil, ci participantă activă la taină. Nu observăm la ea pasivitate, ci angajare, nu supunere, ci conlucrarea, nu predare, ci reciprocitatea relației.

Toate acestea sunt rezumate în răspunsul dat de Preasfânta îngerului: „Iată roaba Domnului – fie mie după cuvântul tău” (Luca 1, 38). Răspunsul acesta nu a fost o concluzie inevitabilă. Preasfânta ar fi putut să nege. Constrângerea este străină naturii divine și astfel Dumnezeu nu S-a întrupat fără ca mai întâi să ceară acordul benevol al celei pe care dorea să o facă maică a Sa.

După cum notează papa Paul al VI-lea în celebra declarație Marialis Cultus din 2 februarie 1974, Preasfânta Maria „intră în dialog cu Dumnezeu” și „își oferă consimțământul său activ și responsabil”. Trebuie să vedem în aceasta nu doar o „femeie timidă supusă”, ci o femeie care face „o alegere îndrăzneată”. Ea ia o hotărâre. Este un fapt impresionant – asupra căruia nu putem niciodată reflecta îndeajuns: în timp ce crearea lumii a devenit realitate exclusiv prin exercitarea voinței divine, crearea din nou a lumii a fost pusă în mișcare prin colaborarea unei tinere țărăncuțe logodite cu un dulgher.

Părtășie, tăcere, suferință

Dacă la momentul Bunei Vestiri, Născătoarea de Dumnezeu constituie o imagine adevărată a libertății umane, a libertății și eliberării autentice, atunci acțiunile și reacțiile ei la evenimentele care urmează imediat în Evanghelia după Luca, ilustrează trei consecințe elementare referitoare la ce înseamnă a fi liber. Libertatea implică părtășie, tăcere și suferință.

Libertatea implică părtășie. Prima acțiune a Preasfintei, după Bunavestire, a fost de a împărtăși vestea bună cu altcineva. Merge în grabă în ținutul muntos, la casa lui Zaharia și o salută pe verișoara ei, Elisabeta (Luca 1, 39-40).

Aici există un element fundamental al libertății: nu poți fi liber singur. Libertatea nu este solitară, ci socială. Presupune relație, un „Tu” și, de asemenea, un „Eu”. Cel care este ego-centric, care neagă orice responsabilitate față de alții, nu deține nimic altceva decât o libertate aparentă și prefăcută, dar în realitate este în chip lamentabil neliber. Eliberarea, corect înțeleasă, nu este însingurare disprețuitoare sau auto-afirmare agresivă, ci parteneriat și solidaritate. A fi liber înseamnă a ne împărtăși persoana cu alții, a vedea cu ochii celorlalți, a simți cu sentimentele lor: „Și dacă un mădular suferă, toate mădularele suferă împreună” (I Cor. 12, 26). Sunt liber doar dacă devin persoană, dacă mă îndrept spre ceilalți, privind în ochii lor și permițându-le să privească în ai mei. A întoarce spatele, a refuza părtășia înseamnă a pierde libertatea.

În acest punct, dogma creștină despre Dum-

nezeu este de o relevanță imediată pentru înțelegerea libertății de către noi. Ca și creștini, credem într-un Dumnezeu care nu este doar „Unul”, ci „Unul în Trei”. Chipul lui Dumnezeu din noi este concret chipul lui Dumnezeu treimic. Dumnezeu, creatorul și arhetipul nostru, nu este doar o persoană, auto-suficientă și iubindu-Se doar pe Sine, ci este comuniune a trei persoane, locuind Una în Alta printr-o mișcare neîncetată de iubire reciprocă.

De aici rezultă că chipul divin din noi, care constituie sursa necreată a libertății noastre, este un chip relațional care se realizează prin frățietate și perihoreză. A afirma: „*Sunt liber deoarece sunt creat după chipul lui Dumnezeu*”, este echivalent cu a spune: „*Am nevoie de tine pentru a fi eu însumi*”. Nu există persoană reală dacă nu există cel puțin două persoane în relație reciprocă; și nu există libertate reală decât acolo unde există cel puțin două persoane care își împărtășesc libertatea lor.

Iată, deci, primul lucru pe care îl învățăm despre libertate de la Preasfânta Maria. Acesta semnifică relație, deschidere spre alții, vulnerabilitate. Nici unul dintre noi nu poate fi liber fără riscul și aventura iubirii împărtășite.

Dacă libertatea implică părtașie, atunci implică tăcere, ascultare. „*Iată roaba Domnului – fie mie după cuvântul tău*”, răspunde Preasfânta la Bunavestire. Această atitudine este atitudinea de ascultare a Cuvântului lui Dumnezeu. Într-adevăr, dacă nu ar fi ascultat mai întâi Cuvântul lui Dumnezeu și nu l-ar fi primit în inima ei, prin ascultare, nu ar fi putut niciodată să zămislească și să poarte în pântecele ei Cuvântul la modul fizic. Evanghelistul Luca reliefează în mod deosebit această trăsătură a Născătoarei de Dumnezeu, ca fiind cea care ascultă, în cele mai multe dintre situații. După vizita păstorilor la nou-născutul Hristos, scrie: „*Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punându-le în inima sa*” (Luca 2, 19). Evanghelistul termină povestirea sa despre Iisus la templu la vârsta de doisprezece ani cu un comentariu asemănător: „*Iar mama Lui păstra în inima ei toate aceste cuvinte*” (Luca 2, 51). Necesitatea de a asculta e subliniată în porunca pe care o dă slujitorilor la nunta din Cana: „*Faceți orice vă va spune*” (Ioan

2, 5). Acestea sunt și ultimele ei cuvinte citate în Evanghelia, moștenirea ei duhovnicească pentru Biserică: „*Ascultă, primește, răspunde*”. Mai târziu, în Evanghelia după Luca – atunci când femeia din mulțime o binecuvântează pe Maica lui Hristos și El răspunde: „*fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc*” (Luca 11, 28) – în antiteză perfectă cu orice insinuare a lipsei de respect față de cea care L-a purtat, Iisus caută mai degrabă să arate ceea ce constituie slava ei reală. Nu o cinstește doar din cauza faptului fizic al maternității sale, ci deoarece a ascultat în taină cuvântul lui Dumnezeu cu toată voința ei și cu deplina integritate a libertății ei personale și l-a păstrat înlăuntrul ei.

Prin urmare, apare și un al doilea mod prin care Născătoarea de Dumnezeu devine imagine a libertății umane. Pentru Sfântul Grigorie Palama și pentru tradiția mistică ortodoxă, Preasfânta este o „isihastă” care slujește Duhului Sfânt cu tăcerea inimii. Tăcerea interioară de acest tip nu este negativă – nu este o simplă absență a sunetelor sau o pauză între cuvinte – ci este una pozitivă și vie, una a originilor adânci ale ființei noastre, parte a structurii de bază a personalității umane. Fără tăcere nu suntem cu adevărat umani, și fără tăcere nu suntem cu adevărat liberi. Sporovăiala permanentă înrobește, în timp ce capacitatea de a asculta este o parte esențială a libertății. Maica lui Dumnezeu este liberă deoarece ascultă. Dacă nu suntem capabili să îi ascultăm pe ceilalți – dacă nu deținem, într-o anumită măsură, așa cum a făcut și ea, dimensiunea creativă a tăcerii interioare – nu vom avea libertate reală. Doar cel care știe cum să fie tăcut, cum să asculte, este apt să ia decizii cu o libertate de alegere autentică.

Există, de asemenea, un al treilea aspect al libertății, pe care Evanghelia Sfântului Luca îl subliniază. „*Iar prin sufletul tău va trece sabie*” (Luca 2, 35), îi spune Simeon Mariei la Întâmpinarea Domnului.

Libertatea implică suferință. Ea înseamnă cheneză (golire de sine), purtare a crucii, punere a vieții proprii pentru ceilalți. Actul de alegere benevolă al Sfintei Marii la Bunavestire

îi aduce tristețe și bucurie deopotrivă. Printre gânditorii moderni, Nicolae Berdiaev – „*captivul libertății*”, după cum l-au numit criticii săi, o poreclă care l-a mulțumit într-un mod aparte – a discernut cu o fină claritate costul ridicat al libertății. „*Întotdeauna am știut*”, afirmă în autobiografia sa *Vis și realitate* „*că libertatea dă naștere suferinței, în timp ce refuzul de a fi liber diminuează suferința. Libertatea nu este ușoară, după cum afirmă inamicii și calomniatorii ei: libertatea e grea, este o povară grea. Oamenii ... adesea renunță la libertate pentru a-și ușura soarta*” (*Vis și realitate*, p. 47).

Caracterul dificil, jertfelnic al libertății este evident de asemenea în parabola lui Dostoievski, „*Povestea Marelui Inchizitor*” din Frații Karamazov. Inchizitorul îi reproșează lui Hristos că i-a făcut liberi pe oameni, impunându-le prin urmare o durere prea mare pentru a o putea îndura. Din milă pentru durerea umană, pretinde Inchizitorul, el și tovarășii săi au îndepărtat acest dar chinuitor al libertății: „*Ți-am corectat opera*”, îi spune lui Hristos. El are dreptate: libertatea este într-adevăr o povară grea așa cum Maria a înțeles prea bine atunci când a stat la picioarele Crucii. Însă fără libertate nu poate

exista personalitate adevărată și nici iubire reciprocă. Dacă refuzăm să exersăm darul libertății pe care Dumnezeu ni-l oferă, devenim subumani; dacă le negăm altora libertatea, îi dezumanizăm.

Acestea sunt câteva modalități prin care Maica Domnului, oglinda și modelul nostru, devine imagine a libertății umane. „*Nu sunt eu liber?*” Da, într-adevăr, fiecare dintre noi este creat liber. Însă libertatea nu este numai un dar, ci în egală măsură o provocare și o sarcină, după cum indică exemplul Maicii lui Dumnezeu. Libertatea nu trebuie acceptată pur și simplu, ci trebuie descoperită, învățată, utilizată, apărată și, în cele din urmă, oferită. Să completăm citatul din Kierkegaard, cu care am început. „*Lucrul cel mai copleșitor care a fost dat persoanelor umane este alegerea, libertatea. Și dacă vrei să îți păstrezi libertatea și să ți-o menții, există o singură cale: exact în aceeași secundă să i-o restitui lui Dumnezeu, și pe tine împreună cu ea*”. Doar în actul restituirii libertății noastre lui Dumnezeu – prin părtășie, tăcere și suferință – putem cu adevărat să devenim persoane libere după chipul Treimii, după exemplul Binecuvântatei Fecioare Maria.

Adormirea și înălțarea la cer a Maicii Domnului

*Înaltpreasfințitul Ierotheos Vlachos,
Mitropolit de Nafpaktos și Sfântul Vlasie*

După Învierea și Înălțarea lui Hristos la cer, Maica Domnului a rămas mângâierea și alinarea întregii Biserici. Ea se afla în mijlocul Bisericii, dăruind tuturor ajutorul ei. Sfântul Grigorie Palama menționează trei slujiri și lucrări specifice ale Preasfintei noastre Născătoare de Dumnezeu.

În primul rând, cunoaștem că mărirea ei, care s-a împlinit prin Nașterea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu, era mai presus de „nevoința cea mai plină de râvnă și care se putea lucra în multe chipuri”. Dar Preasfânta Fecioară, cu toate că dobândise mare har de la Dumnezeu, a dus o viață de aspră nevoie după Înălțarea lui Hristos la ceruri.

În al doilea rând, se ruga pentru toată lumea și se îngrijea de felurile nevoi ale acesteia. Menționează în acest sens Sfântul Grigorie: „... prin rugăciunile ei grabnice pentru toată lumea deopotrivă”.

În al treilea rând, Maica Domnului era sprijinul și mângâierea Sfinților Apostoli care propovăduiau Evanghelia la toată zidirea. Este foarte însemnat acest aspect al ajutorului dat de Maica Domnului, la care, în mod obișnuit, nu se face referire, deoarece este vădit lucru că isihia și tăcerea pe care le-a ales Maica Domnului pentru restul vieții sale în Biserică reprezentau sprijin pentru „lucrarea” duhovnicească și pentru propovăduirea Evangheliei. Și scrie Sfântul Grigorie: „prin îndemmurile și povețele ei către dumnezeieștii propovăduitori care mergeau până la marginile lumii, Maica Domnului era sprijin și mângâiere pentru toți, fiind văzută, și auzită, și împreună-lucrând în orice chip la propovăduirea Evangheliei” (Sfântul Grigorie Palama, Omilia 37, 5).

Evenimentul Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu este binecunoscut. Adormirea ei a fost slăvită și preamărită, așa cum i-a fost și viața. Pentru că, pe cât de slăvită este

viața pământească a omului, pe atât va fi și sfârșitul lui.

Sfântul Grigorie Palama, la începutul cuvântului lui despre Adormirea Maicii Domnului spune că mai mult decât orice iubește și este dator „să binevestească Bisericii mărirea și pururea-fecioria Maicii Domnului” (Sfântul Grigorie Palama, Omilia 37, 1), iar apoi ne cere să luăm aminte la faptul că, dacă moartea cuvioșilor este cinstită și pomenirea dreptilor cu laude se săvârșește, mult mai mult trebuie să se îplinească acest lucru pentru Maica Domnului care este Sfânta Sfințelor și prin care vine sfințirea Sfinților.

Sfântul Grigorie Palama, vorbind despre Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, nu doar că o numește „slăvită”, ci arată că este „mutare la viață”: „... prăznuind astăzi această adormire, mutarea ei la viață”. Moartea ei este purtătoare-de-viață „în ceruri și călăuzitoare către viața nemuritoare”.

Această „mutare la viață” este învierea și înălțarea cu trupul la cer a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Potrivit învățaturii Sfântului Grigorie Palama, dar și a altor Sfinți, nu prăznuim doar ridicarea la cer a sufletului Maicii Domnului, ci și a trupului ei. Sfântul Grigorie scrie că Născătoarea de Dumnezeu s-a mutat la cer în „Împărăția ce i se cuvenea” și a șezut de-a dreapta Împăratului a toate „în haină aurită și prea înfrumusețată” (Ps. 44, 11). „Haina aurită” înseamnă „trupul ei luminat de lumină dumnezeiască”, iar „prea înfrumusețată” arată împodobirea ei „prin toate virtuțile”. Astfel, cu trupul s-a suit la Cer și este singura care și cu trupul se află la cer alături de Fiul ei. „Singură, ea, acum cu trupul proslăvit de Dumnezeu se află în cer împreună cu Fiul ei”.

Tâlcuind acest pasaj, spune că mormântul și moartea nu au putut să țină trupul ei începător-de-viață și dătător-de-viață, care este iubit

sălaş al cerului cerurilor. Dacă un suflet care a primit dumnezeiescul har, după ieșirea din trup se ridică la cer, cu atât mai mult Maica Domnului s-a ridicat la cer și cu trupul, ea, care a primit în trupul ei pe Fiul lui Dumnezeu cel mai-înainte-de-veci și Unul Născut, Care este izvorul veșnic al harului, și nu doar că L-a primit în lăuntru ei, dar L-a și născut.

Astfel, vorbim despre învierea și înălțarea cu trupul la cer a Maicii Domnului. Cu alte cuvinte, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu se află cu trupul în ceruri. Și Sfântul scrie: „*Pentru aceasta, trupul care [L-]a născut [pe Dumnezeu] este cu îndreptățire împreună-slăvit cu o slavă vrednică de Dumnezeu*” (Sfântul Grigorie Palama, Omilia 37, 9). Întocmai cum Fiul ei, Care a luat trup din ea, nu a putut rămâne pe pământ, ci S-a înălțat la cer, la fel s-a petrecut și cu Maica Domnului. „*Pentru aceasta, a fost înălțată din mormânt de-a dreptul mai presus de ceruri*” (Sfântul Grigorie Palama, Omilia 37, 9).

Astfel, prin înălțarea ei, le-a unit pe cele de jos cu cele de sus. Trebuia ca și Născătoarea de Dumnezeu, care a încăput întru sine pe Cel Ce toate le umple, să fie mai presus de toate și să le depășească pe toate prin virtuțile ei. Faptul că este mai presus de toate și mai înaltă decât toți Sfinții și decât toți îngerii se vedește în faptul înălțării ei cu trupul la ceruri. Se vedește, adică, din faptul că „*după moarte a devenit nemuritoare și că ea singură sălășluiește cu trupul în ceruri alături de Fiul și Dumnezeul ei, și de acolo revarsă din belșug harul celor care sunt vrednici de el...*” (Sfântul Grigorie Palama, Omilia 37, 11).

Învățătura aceasta a Sfântului Grigorie Palama despre învierea și înălțarea Născătoarei de Dumnezeu cu trupul la cer – care s-a petrecut

prin harul și lucrarea Fiului ei – reprezintă învățătura Bisericii. Sfântul Nicodim Aghioritul a selectat pasaje din scrierile Sfinților Părinți, atât din învățătura lor, cât și din troparele pe care le-au compus – din cele ale Sfântului Cosma Melodul, ale Sfântului Andrei Criteanul, ale Sfântului Marcu Eugenicul –, precum și alte tropare în care se pune în lumină învățătura Bisericii că mutarea la ceruri a Născătoarei de Dumnezeu înseamnă ridicarea sufletului la cer, dar și învierea și înălțarea trupului ei, prin urmare, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu se află deplin cu trupul la cer.

Poate părea provocator acest cuvânt al Sfântului Grigorie Palama că doar Maica Domnului se află în cer cu trupul alături de Hristos, dacă ne gândim la faptul că Prorocul Ilie a fost răpit cu trupul la cer, fapt cunoscut din Sfânta Scriptură. Însă Sfântul Grigorie Palama tâlcuiește minunat și acest lucru. Vorbind despre Înălțarea lui Hristos și mai ales despre faptul că, deși există mai multe înălțări, totuși Înălțarea lui Hristos este unică, Sfântul Grigorie Palama se referă și la cazul Prorocului Ilie. Și scrie: „*Dar [Prorocul Ilie] nu a depășit hotarele întinderii care înconjoară pământul; înălțarea fiecăruia dintre aceștia a fost o ridicare de la pământ fără însă a ieși din împrejurimile pământului*”. Din această tâlcuire se arată că înălțarea Prorocului Ilie a fost, într-un anume fel, o mutare din loc, am putea spune că a fost un fel de moarte, și, firește, prin înălțarea lui nu a depășit limitele atmosferei din jurul pământului. De aceea, [dintre oameni,] doar Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a înviat și s-a înălțat cu trupul la cer și este proslăvită dimpreună cu Fiul ei, ca Maică a Lui după firea omenească.

Nașterea Domnului

Înaltpreasfințitul Serafim Mitropolitul Pireului

„Taină străină văd și preaslăvită”, „astăzi toată zidirea se bucură și se veselește că Hristos s-a născut din tânăra Fecioară”, „iar îngerii toți, în ceruri dăntuiesc și se bucură astăzi”.

„Câte sărbători avem în fiecare zi întru Tainele lui Dumnezeu”, zice Sfântul Grigorie Teologul. Cel mai mare praznic, însă, rămâne această mare sărbătoare a Întrupării: „Venit-a întrupându-Se Hristos”, „Hristos se naște”, „Hristos s-a născut”.

Atât de mare este darul lui Dumnezeu făcut omului, încât „e mai prejos de înțelegere”, după cum zice Marele Vasile. Departate de orice pricepere este lucrarea de negrăit a lui Dumnezeu, marea taină a dumnezeieștii iconomii, coborârea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu, care, a locuit întru noi ca Dumnezeu-Om, lucru „mai presus de minte” și „mai presus de cugetare”. Desigur, este vorba de natura acestei minuni ce depășește rațiunea omului. Neputința minții omului de a ajunge la adâncurile înțelepciunii lui Dumnezeu este înnăscută, dar este și consecința adâncirii omului contemporan întru răutățile zilei. Sufletul acestuia este secăt de lipsa îndulcirii dumnezeiești, slăbit de lipsa gingășiei și întunecat de lipsa Harului, răbdând mii de chinuri văzute și nevăzute, întru stăpânirea patimilor și întru frenezia păcatului, săraci întru jertfire, dar nu și întru bunuri materiale.

Nu înțelegem câtuși de puțin „sărăcia extremă” a ieslei, „acea înfășurare cu totul smerită” ori „golătatea peșterii”, întru care, însă, „strălucea bogăția dumnezeirii”.

Nici inima noastră nu se însufletește de bucuria care tocmai a venit: Domnul Întrupat. De bucuria care L-a născut: Doamna de Dumnezeu Născătoare, preacurata bucurie și Mângâietoarea noastră, Preasfânta noastră Maică iubitoare și preadulce, care ne întinde brațele aducându-ne nouă, celor mai josnici dintre

oameni, bucuria ei, Preadulcele ei Prunc. Să ne gândim la fericirea Preasfintei noastre, care aduce în lume pe Pruncul de dincolo de vreme.

Ce bucurie nemărginită și binecuvântare simte o mamă atunci când își privește pruncul nou-născut, noul om, înfășat și odihnindu-se în îmbrățișarea ei.

Ce îmbrățișare simte și Născătoarea de Dumnezeu atunci când toate s-au făcut „după cuvântul Tău”, adică al lui Dumnezeu.

Cât de mare îi este bucuria atunci când îi dă, odată cu laptele ei, viață Celui Dătător de Viață și Făcător al Ei.

Cât de mare îi este bucuria atunci când simte mireasma de prunc, dar și negrăita mireasmă a rodului pântecelui ei, căci desăvârșit Dumnezeiască și desăvârșit omenească fire ține în brațe Preasfânta Născătoare, pe Dumnezeu și pe Fiul ei.

Cât de mare este bucuria ce răzbate din peștera smerită, „palat frumos” împodobit cu Lumina cea neînserată a arătării lui Dumnezeu, bucurie ce inundă zidirea întregă. „Acolo îngerii cântă neîncetat, iar păstorii, petrecând noaptea pe câmp, cântare vrednică aduc”, „Să se bucure cerul, să se veselească pământul!”, iar „lumea dăntuiește auzind”, exclamă imnograful.

Născătoarea de Dumnezeu, așadar, aduce omenirii bucuria ascultării, în locul ucigătoareii fărădelegi a neascultării. Maica Domnului aduce omenirii bucuria mântuirii din tragedia morții.

Omul totdeauna se va găsi la răscrucea ascultării de Dumnezeu și a neascultării ce-l

lipsește pe om de belșugul paradisiului pentru care a fost el zidit. Alături de Naștere vine și moartea. Alături de urmarea credinței a celei mai bune dintre oameni, a Doamnei de Dumnezeu Născătoare, [vine] și ispita luptei cu Dumnezeu a urătorului, mâniașului Irod.

Nu trebuie să uitat faptul că Iisus, din momentul în care a pășit în istorie, înfruntă violența, împotrivirea și persecuția din partea autorității lumesti ce asuprește săraci și neputincioși. Hristos a răbdat din fragedă pruncie persecuția și puterea demonică – la fel cum, mai târziu, au făcut și următorii lui, mucenicii încununăți și sfinții – a unui Irod care, luptând împotriva lui Dumnezeu, caută să înveșnicească și întetească răutatea și nedreptatea între oameni.

Așadar, răutatea și nedreptatea pe care omenirea le trăiește astăzi nu sunt specifice doar nouă, ci constituie icoana parcursului martiric al Domnului încă de la Nașterea Sa, icoana norului de prunci mucenici junghiați din porunca tiranului Irod. Pentru că Irod, făcând parte dintre „ocârmuitorii neamurilor” – adică dintre aceia care au falsul sentiment că, având o funcție lumească, au și drept de viață și de moarte –, în mod viclean se alătură morții și răutății, se leapădă de Dumnezeu și supune oamenii la un sinistru măcel, la plâns și bocet. Mucenicii și, în vremea noastră, noii mucenici, adevărați în continuare acest fapt tragic: „stăpânirea și strălucirea împărățiilor acestei lumi” săvârșesc răul, dar credința puternică în Dumnezeu, în Stăpânirea Adevărată a tuturor, în Făcătorul, în Domnul, în Împăratul vieții, totdeauna le va birui. Biruința a credinței și încrederii este și Maica Domnului, care, prin desăvârșita ei ascultare, s-a făcut Mijlocitoare, întru Duhul Sfânt, între oameni și Dumnezeu, dăruind lui Hristos firea omenească și făcându-se Dătătoare de Viață.

Astăzi se dorește cu mare putere nu scăparea din chinurile noastre, după cum spune sfântul scriiturii noastre, Papadiamandis, „Ca și cum ar avea patimile vreodată sfârșit și suferința lumii”, ci Darul sfințeniei, izvorât de Marea Minune a Întrupării pe care, smerindu-Se pe Sine, ni-l face bunul Dumnezeu.

Ceea ce omul caută cu ardoare este începutul încredințării care triumfă în inimile Dreptilor

și credincioșilor întru bucurie, începutul veseliei ce vine din luminarea Duhului Sfânt care îi face pe Sfinți să strălucească, al veseliei îngerilor, păstorilor, magilor, a cerului și pământului, a făpturii întregi. Începutul bucuriei a „celei dintâi dintre oameni”, a Preasfintei de Dumnezeu Născătoare, începutul bucuriei pe care o primim și o întâmpinăm în peștera Nașterii, pe Cuvântul lui Dumnezeu cel dinainte de veacuri, pe Fiul lui Dumnezeu, Hristosul întrupat, „lumina cea adevărată, Care luminează și sințește pe tot omul”.

„Atunci când găsești pe Hristos”, zicea Gheronda Porfirie, „îți este îndestul, nu mai vrei nimic altceva, te liniștești. Devii alt om. Trăiești oriunde, oriunde există Hristos. Trăiești printre stele, în ceruri cu îngerii, cu sfinții, pe pământ cu oamenii, cu plantele, cu animalele, cu toți, cu toate. Acolo unde există dragoste în Hristos, singurătatea dispare. Ești liniștit, vesel, îndestulat. Nici melancolie, nici boală, nici stres, nici întunecare, nici iad”. Doar bucuria sfințeniei. Iar această bucurie este Hristos, această bucurie este Mântuitorul, Care este omului odihnă, naștere, înviere și mântuire.

Marele Hrisostom exclamă: „Iată, vine Dumnezeu și poartă trup omenesc, intră adică în curgera istoriei și se face om ce suferă foame, însetează și este frig, pentru ca să izgonească dinlăuntru nostru greutatea vinei și să ne împace iarăși cu cerul. Până în această noapte plină de minune, oamenii se găseau sub moarte. De-acum înainte, nu vor mai muri, ci vor adormi întorcându-se în pământul din care au ieșit, pentru a învia într-o zi întru bucuria nemuririi”.

Icoana Pantanassa (Mărturie athonită în România)

Această icoană făcătoare de minuni a Născătoarei de Dumnezeu este o icoană pe lemn, portabilă, zugrăvită în secolul al XVII-lea și a fost adusă de către obștea lui Gheronda Iosif Vatopedinul de la Nea Skiti, obște care s-a închinoviat la Vatopedi, mănăstire care a devenit astfel din nou de obște în 1990. Icoana se află pe proschinarul din stânga al bisericii mari. Prima dovadă că această icoană are un har deosebit a fost următoarea întâmplare:

Într-o zi un tânăr din Cipru a intrat în biserică să se închine. Îndreptându-se către icoană, Gheronda Iosif a văzut deodată că fața Maicii Domnului strălucește. În același moment o putere nevăzută l-a aruncat pe tânăr la pământ. Îndată ce și-a revenit a mărturisit cu lacrimi părinților că era necredincios, disprețuind poruncile lui Dumnezeu și se ocupa cu vrăjitoria. Astfel, intervenția miraculoasă a Născătoarei de Dumnezeu l-a convins pe tânăr să-și schimbe viața și să devină un bun credincios.

Această icoană are de la Dumnezeu și harul deosebit de a vindeca înfricoșătoarea boală a cancerului. Cunoaștem foarte multe cazuri de caneroși vindecați recent, după citirea Acatis-tului sau a Paraclisului Maicii Domnului Pantanassa.

De asemenea, multe minuni au avut loc în ultimii ani în Rusia după ce au fost aduse—la cererea Patriarhului Moscovei—trei copii ale icoanei Pantanassa: una la biserica Tuturor Sfinților din Crasnoe Selo, Moscova, a doua la Mănăstirea Schimbării la Față a Mântuitorului din Novospaski, iar a treia la Mănăstirea Valaam. Iată însă că Maica Domnului are de acum două icoane Pantanassa vindecătoare de cancer și în România: la biserica Rusă din București și la Sf. Mănăstire Oașa din județul Alba. Îi îndemnăm așadar pe credincioși să alerge cu credință la ajutorul acestor icoane,

cerând ulei de la candela Maicii Domnului și aghiazmă și citind în fața icoanei Acatistul sau Paraclisul Maicii Domnului (în curând vor fi traduse în limba română Acatistul și Paraclisul icoanei Pantanassa).

MINUNI

Prezentăm câteva minuni săvârșite de icoana Maicii Domnului Pantanassa culese din bogata arhivă a Mănăstirii Vatopedi.

✱ Pe data de 30.9.1990 ieromonahul Evdochim, duhovnicul Schitului vatopedin Sf. Dumitru, după ce s-a închinat la icoane împreună cu ceilalți monahi, în timpul stihovanei de la Vecernie, s-a așezat în locul său, în strana aflată în fața icoanei Pantanassa. Deodată a văzut limpede cum din icoană ies nenumărate raze de lumină. L-a întrebat apoi pe ieromonahul care ședea alături dacă vede și el lumina și razele care ies din icoana Maicii Domnului. Acesta îi răspunde că nu vede și îndată strălucirea razelor a încetat. ”Razele acelea și lumina care ieșeau din icoana Maicii Domnului Pantanassa mi-au bucurat inima, căci după 60 de ani în Sf. Munte m-a învrednicit Născătoarea de Dumnezeu să văd o asemenea minune” a mărturisit Părintele Evdochim.

✱ Prezvitiera Andrula Papahristodulu din Nicosia, Cipru, ne relatează următoarea întâmplare petrecută către sfârșitul anului 1990. Într-o noapte, pe când dormea, a scos un geamăt puternic, s-a întins și, cu ochii deschiși, a intrat în comă. Membrii familiei au crezut că a murit. După primul ajutor, a început să dea semne de viață. La spital i s-au făcut multe analize, câteva zile în șir și s-a descoperit astfel că avea tumoră pe creier, trebuind operată de urgență. După ce s-a spovedit și i s-a făcut Sf. Maslu, s-a dus la operație cu încredere în Maica Domnului

Pantanassa a cărei icoană o avea—chiar și la spital—mereu cu dânsa. În timpul operației nu s-a reușit însă extirparea completă a tumorii, rămânând câteva rămășițe. Din cauza aceasta avea mari greutatea (amețea, nu putea să umble și să vorbească bine, o deranjau foarte mult zgomotele). A ieșit însă din spital deoarece se apropia sărbătoarea Crăciunului. Într-o zi, pe când se afla întinsă pe pat iar deasupra capului avea icoana Pantanassa, a simțit o bună mireasmă inexplicabilă care a durat în jur de 10 minute, devenind din ce în ce mai puternică. La început membrii familiei nu au simțit nimic. Apoi însă și-au dat seama și ei de mireasmă și au înțeles emoționați că era vorba de cercetarea Maicii Domnului. După câteva zile mireasma s-a repetat, lucru care a convins-o pe bolnavă că Maica Domnului o va vindeca. Mergând din nou la spital pentru examinare, medicul a venit la dânsa cu rezultatul tomografiei și a întrebat-o mirat: „Ați urmat vreo terapie în afara spitalului?” „Nu” i-a răspuns bolnava. „Bine, dar pe tomografie nu se vede nimic!” Atunci bolnava i-a mărturisit că se aștepta să nu mai găsească nici o urmă de tumoră și le-a povestit ce se întâmplase. Medicul i-a răspuns: „Și eu cred în minunile Maicii Domnului, pentru că mi-a vindecat și mie fetița de 4 ani care suferea de leucemie, iar cum este sănătoasă”. Astăzi prezvitiera este complet restabilită și îi mulțumește Maicii Domnului pentru minune.

✱ La Centru Oncologic Infantil din Moscova era internat un băiețel de 8 ani pe nume Mihail Iacuin din orașul Toliati, suferind de cancer la ochi. La capul patului său, în stânga, se afla o iconiță de hârtie a Maicii Domnului, copie a icoanei Pantanassa. Pe data de 11.11.1991, mama băiatului, care stătea alături și se ruga Maicii Domnului pentru vindecarea băiatului împreună cu o prietenă pe nume Claudia Ohartina, a văzut cum din icoană ies raze de lumină. Peste câteva zile însă, în timpul nopții, mama băiatului a constatat cu durere că inima lui Mihail încetase să mai bată. A alergat după infirmieră. Întorcându-se împreună, în timp ce pe culoar și în salon era întuneric, au văzut cum din icoană două raze de lumină se

îndreaptă către trupul copilului mort. Îndată inima băiatului a început din nou să bată. Acest caz a determinat Patriarhia Moscovei să invite o delegație vatopedină, în frunte cu Arhimandritul Efrem, pentru a aduce la Moscova două copii ale icoanei Pantanassa (la dimensiunile celor aduse în România). Recent o nouă copie a fost dusă la Mănăstirea Valaam, cu două luni înainte de pelerinajul icoanelor Pantanassa în România.

✱ Pavel Ispastis din Drama, Grecia, scrie: *„Am vizitat mănăstirea Vatopedi în vara anului 1994. Ghidul mănăstirii ne-a vorbit despre icoana Pantanassa care vindecă bolile de cancer. Deoarece mama mea avea o astfel de problemă a pielii feței, m-am rugat în fața icoanei Maicii Domnului, în genunchi, ca să o vindece, promițându-i că voi lăsa la icoană cruciulița mea de aur. Plecând de la mănăstire am luat cu mine ulei de la candelă pe care l-am dat mamei. După ce s-a uns cu acel ulei, cancerul de piele a cedat. Mergând din nou la spitalul din Drama pentru obișnuita cauterizare, i s-a spus că nu mai este nevoie, pentru că tumora nu mai există. De atunci mama s-a vindecat complet.”*

✱ N. Papaevripidis, refugiat din Morfu, Cipru, scrie: *„Mama mea se afla la spitalul „Macarios” din Nicosia, suferind de cancer în regiunea rinofaringiană, cu multiple hemoragii din nas și din gât. Cancerul a fost certificat și prin biopsii și analize. Peste două zile trebuia operată. Seara eram acasă și mă uitam la televizor. Era o emisiune a canalului „Logos” și vorbea Egumenul Sf. Mănăstiri Vatopedi, Arhimandritul Efrem. La un moment dat a menționat minunile icoanei Maicii Domnului Pantanassa. Imediat mi-am făcut cruce, m-am rugat Maicii Domnului și i-am făcut o făgăduință. Toate acestea se petreceau în februarie 1995. A doua zi o echipă de medici a spitalului „Macarios” au venit la patul mamei pentru control. Șeful comisiei de examinare, stupefiat, a strigat către ceilalți: „Credeti în minuni? Nu mai are nimic!” Într-adevăr, se vindecase complet, nemaifiind nevoie de operație. Mama se numește Evdochia Papaevripidis, are 80 de ani și locuiește la Limasol, Cipru”.*

* Panaghiotis Iconomu din Larisa, Grecia, ne scrie în ziua de 22.12.1995: „Vă scriu despre o minune care mi s-a întâmplat mie, nevrednicului, prin intermediul icoanei Maicii Domnului Pantanassa. Sufeream de o boală la ambele urechi, din care ieșea un lichid cu miros dezgustător. De asemenea, aveam o mâncărime insuportabilă. Când, cu harul Maicii Domnului, am venit la Mănăstirea Vatopedi în februarie 1995, am auzit de la starețul mănăstirii o minune a icoanei Pantanassa. În aceeași clipă nădejdea mântuirii mele s-a îndreptat către uleiul făcător de minuni de la candela icoanei Pantanassa și i-am făgăduit Maicii Domnului că dacă mă fac bine voi lăsa la icoană crucea mea de aur de la botez. După un interval de trei luni de zile, mirosul urât din urechi a dispărut, diminuându-se și mâncărimea. Astăzi când vă scriu sunt complet vindecat și îi dau slavă lui Dumnezeu și Preacuratei Maicii Sale”.

* În ziua de 18.3.1996 o femeie i-a povestit protopopului Artemie Vladimirof, proestamenul bisericii Tuturor Sfinților din Crasanoie Selo, Moscova—unde a fost adusă una din copiile icoanei Pantanassa—un caz petrecut în familia ei după rugăciuni stăruitoare în fața icoanei. Fiul său se droga de mulți ani cu narcotice foarte puternice. Toate încercările de a-l face să renunțe la ele au rămas zadarnice. Într-o zi, când femeia s-a întors acasă după ce se rugase la biserică în fața icoanei Pantanassa, fiul său i-a cerut să-i dea din aghiazma care tocmai se sfințise la icoana Maicii Domnului, spunându-i totodată că s-a hotărât să întrerupă definitiv narcoticele și că vrea să urmeze o profesie prin care să ajute pe cei dependenți de droguri. De atunci au trecut trei luni. La examenul medical doctorii au constatat absența desăvârșită a urmelor a droguri și regenerarea completă a organismului tânărului. Acum acesta urmează cursuri de calificare la Centrul Oncologic din Moscova. Astfel Maica Domnului l-a salvat pe acest tânăr de la moarte.

* Liudmila avea o tumoră malignă cât o măslină în regiunea feței care a dispărut complet după ce s-a uns pe față cu ulei în timpul săvârșirii Paraclisului icoanei Pantanassa la bi-

serica Tuturor Sfinților din Moscova (martie 1996).

* Nadejda din Moscova a suferit un traumatism al coloanei vertebrale (compresiune articulară cu deplasare). Era chinuită continuu de dureri și nu putea face nici douăzeci de pași. De asemenea, suferise un traumatism al mandibulei și avea o eczemă pe față. După ce s-a rugat în fața icoanei Pantanassa s-a vindecat complet (iunie 1996).

* O credincioasă citea zilnic Paraclisul icoanei Pantanassa în biserica Tuturor Sfinților din Moscova pentru rudele sale atee. La puțină vreme aceștia au început să frecventeze biserica (august 1996).

* Niki Anniva din Pafo, Cipru, ne scrie în 5.9.1996: „Acum două zile am sunat la Mănăstirea Vatopedi ca să-mi faceți un Paraclis la icoana Maicii Domnului Pantanassa (slăvit să-i fie numele!) pentru că aveam un chist ovarian mare iar medicul mi-a spus că e nevoie de operație. M-am speriat tare, deoarece mama mea a murit anul trecut de cancer uterin. Astăzi însă, mergând la medic, mi-a spus că nu am nimic și că nu mai este nevoie de intervenție chirurgicală, deoarece chistul a dispărut. Bucuria mea nu se poate descrie! Slăvit să fie Domnul!”

* Moscova, decembrie 1996. Liuboi avea cancer uterin și medicii i-au propus intervenție chirurgicală. A venit îndată la biserică pentru a participa la Acatistul icoanei Pantanassa. Înainte de operație, la examenul medical, s-a descoperit că dispăruse complet tumora uterină.

* Moscova, ianuarie 1997. Iuri, în vârstă de 48 de ani, avea o slăbire totală a sistemului nervos. Rudele au început să citească pentru el Paraclisul Maicii Domnului la icoana Pantanassa. S-a vindecat complet.

* Moscova, aprilie 1997. Alexandru, de 20 de ani, avea tumoră pe creier. A început să se roage în fața icoanei Pantanassa. Tumora a dispărut.

* Moscova, mai 1997. Victor avea o tumoră în țesutul medular din coloana vertebrală. Mama lui a citit acatistul Pantanasei. La reexaminare nu s-a mai găsit nici o urmă a tumorii.

* Iunie 1997. Sofia, de 50 de ani, suferea de o formă rară de cancer și medicii au propus o pentru operație. La Centrul Oncologic din Moscova s-a certificat diagnosticul și s-a propus urgent intervenția chirurgicală. Femeia s-a dus la biserică rugându-se în fața icoanei Pantanassa, iar acasă a continuat să citească Acatistul icoanei. După o lună de zile, la reexaminare, tumora nu a mai fost găsită.

* Moscova, iulie 1997. Maria avea cancer uterin. A citit Paraclisul Pantanasei și în două săptămâni cancerul a dispărut.

* August 1997. Alexandru din orașul Ulianovsk suferea încă din ianuarie 1997 de cancer la rinichi, vezica urinară și prostată. A început să se roage la icoana Pantanassa. Peste puțin timp la control s-a constatat că boala dispăruse complet.

* Moscova, septembrie 1997. Olga avea cancer uterin de gradul 4. A citit la biserică Paraclisul Pantanasei iar acasă Acatistul icoanei, timp de 40 de zile. La control s-a observat dispariția tumorii.

* Ianuarie 1998. Bisericii cu hramul Sf. Ioan de Kronstadt din Udmurtia (lângă munții Ural) i-a fost dăruită o copie după icoana Pantanassa și ulei sfințit la Paraclisul săvârșit în biserica Tuturor Sfinților din Moscova. Astfel au avut loc multe vindecări de boli incurabile iar astăzi se citește săptămânal Acatistul icoanei în biserică.

* Ianuarie 1998. Un tânăr se ruga în biserica Tuturor sfinților din Moscova pentru mama sa care suferea de cancer și care citea și ea, acasă, Acatistul icoanei. La puțin timp după aceea cancerul a dispărut.

* Moscova, ianuarie 1998. Maria avea cancer la unul dintre sâni, care se umfla încontinuu. A cerut să i se facă Paraclisul icoanei Pantanassa la biserică. După trei zile s-a simțit mai bine iar după o săptămână era complet vindecată.

* Moscova, februarie 1998. O femeie trebuia să facă operație pentru extirparea ganglionilor, însă nu dorea. A început să citească Acatistul icoanei Pantanassa. Peste trei zile s-a prezentat la medic care i-a spus că nu mai are nimic și că este complet sănătoasă.

* Moscova, martie 1998. Talina avea cancer intestinal. A făcut operație. La un control ulterior s-a constatat că tumora avea metastaze la ficat și splină. Rugându-se în fața icoanei Pantanassa s-a vindecat complet.

* Moscova, primăvara anului 1998. Roman avea hepatită tip C care îi provoca dureri de stomac și somnolență. Mama lui se ruga în fața icoanei Pantanassa și îl ungea cu ulei din candela de la icoană. În scurt timp tânărul s-a vindecat.

* Iunie 1998. O pruncă pe nume Ana era internată la Centrul Oncologic Infantil din Moscova cu diagnosticul de cancer abdominal de gradul 3. Acasă părinții citeau Acatistul icoanei Pantanassa. Într-o lună de zile tumora a dispărut.

* O tânără pe nume Ana a fost diagnosticată cu peritonită. A citit Acatistul Maicii Domnului Pantanassa și s-a vindecat complet (Moscova, 7.6.1998).

* Un copil suferea de 4 ani de lepră. Mama lui a citit Acatistul Maicii Domnului Pantanassa, a participat la Sf. Liturghie în biserica Tuturor Sfinților și a luat ulei de la candela icoanei, cu care l-a uns pe copil. S-a vindecat complet (Moscova, 13.8.1998).

* Alexandru din Moscova avea cancer la vezica urinară. După ce a citit Acatistul Pantanasei și s-a uns cu ulei de la icoană, s-a vindecat

(ianuarie 1999).

✱ Natalia Marinova din Bulgaria scria pe data de 24.2.1999 la Mănăstirea Vatopedi: „Am aflat de icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului care se cheamă Pantanassa și m-am bucurat mult. Știu că vă rugați pentru oamenii care suferă de cancer. De aceea am prins curaj și m-am hotărât să vă deranjez rugându-vă să mijlociți pentru o femeie în vârstă care are cancer. Nepotul dânzei merge la biserica Sf. Nicolae din cartierul nostru. Acum câteva zile am văzut la biserica din centrul orașului Varna Acatistul Maicii Domnului Pantanassa (tradus în bulgărește) împreună cu icoana pe care o aveți la mănăstire. I-am dus femeii bolnave Acatistul—se numește Veselina—și a început să-l citească. Astăzi nepotul ei mi-a spus că pe măsură ce citește Acatistul se simte din ce în ce mai bine. De aceea m-am decis să vă scriu, ca să vă cer să vă rugați pentru dânsa...”

✱ Un bărbat din Moscova, pe nume George, avea soția bolnavă de cancer la sân. A citit Acatistul icoanei Pantanassa și a luat ulei din candelă pentru soție. În scurt timp aceasta s-a vindecat complet (martie 1999).

✱ Angelica suferea de cancer. Medicii erau neputincioși, nu se mai putea face nimic. A început să se roage în fața icoanei Pantanassa și s-a uns cu ulei din candelă în zona bolnavă, vindecându-se complet (Moscova, aprilie 1999).

✱ Micuțul Chiril Soprovkov în vârstă de 3 ani și jumătate, din orașul Oral a fost diagnosticat de către medicii cu leucemie. Părinții lui au început să se roage fierbinte în fața icoanei Pantanassa. După 8 luni s-a vindecat (4.6.1999).

✱ O femeie suferea de o boală gravă la pancreas. Medicii nu puteau face nimic. Fiica ei, Tania, a început să se roage la icoana Pantanassa și peste câteva zile și-a mai revenit. La reexaminare medicii nu au mai găsit nimic (Moscova, iulie 1999).

✱ Preotul ortodox Efrem din Worcester, Massachusetts (USA) în epistola sa din 7.7.1999

scrie despre o întâmplare legată de o copie a icoanei Pantanassa pe care a cumpărat-o de la Vatopedi pentru enoriașii din parohia sa. Într-o duminică a vizitat o femeie care nu se putea deplasa din cauza unui accident vascular cerebral. Nu suferea însă de cancer. Femeia locuia cu cele două fiice ale sale. La sosirea preotului, una dintre fete l-a întâmpinat bucuroasă. Cealaltă însă, Elisabeth, nici nu i-a vorbit, ci stătea lângă patul mamei cu ochii țintuiți în podea, legănându-se pe marginea patului. Preotul a crezut că fata se comportă astfel deoarece era supărată pe el. După ce a rostit rugăciunea de împărtășire a bolnavei, a așezat lângă dânsa, în pat, icoana Pantanassa. În acel moment, Elisabeth, ca și cum s-ar fi trezit din reverie, l-a privit în ochi, i-a luat icoana din mâini și a apropiat-o de bolnavă ca să o sărute și au rostit împreună rugăciunile de împărtășire. Apoi n-a mai scos nici un cuvânt și, după Sfânta Împărtășanie, a început iarăși să privească podeaua și să se legene pe pat. Întorcându-se acasă, preotul a sunat-o pe sora lui Elisabeth ca s-o întrebe despre comportamentul ciudat al acesteia. Tânăra i-a răspuns că, imediat după plecarea lui, Elisabeth a căzut dintr-o dată la pământ, fără simțire. Au dus-o repede cu ambulanța la spital și astfel au aflat explicația comportării sale: Elisabeth avea o tumoră mare pe creier, ca recidivă a unui cancer al sânului care stăgănase de mulți ani. Fata nu avea nimic cu preotul, însă nu putea vorbi și nu se putea mișca din pricina crizei pe care o avea, cu excepția momentelor în care s-a rugat împreună cu mama ei și s-au închinat la icoană! După efectuarea tomografiei medicii i-au acordat fetei doar câteva săptămâni de viață. La următoarea reexaminare s-a constatat însă că tumora a dispărut cu desăvârșire, medicii neputându-și explica decât printr-o minune vindecarea fetei.

✱ Eugenia Constantinova avea nevralgie cu dureri insuportabile. A citit timp de 40 de zile Acatistul maicii Domnului Pantanassa, a mers la Sf. Liturghie în biserica Tuturor Sfinților din Moscova și s-a uns cu ulei din candelă icoanei, vindecându-se. Aceasta s-a petrecut în septembrie 1999.

✱ Lidia Bițcova Dimitrievna, din Moscova, avea o jenă în regiunea stomacului. După biopsie a fost diagnosticată cu tumoră malignă, medicii propunându-i intervenție chirurgicală. În final, operația a fost stabilită peste trei luni. În timpul acesta femeia a citit zilnic Acatistul și s-a uns cu ulei din candela icoanei Pantanassa. La următorul examen medical cancerul dispăruse (7.9.1999).

✱ Nina, din Moscova, suferea de o degradare profundă a organelor vitale (rinichi, pancreas, ficat). S-a chinuit vreme de 6 ani, fără a afla vreun remediu. Cineva i-a spus despre icoana făcătoare de minuni Pantanassa. A mers la Liturghie și apoi a cerut ulei din candela icoanei. La scurt timp s-a vindecat complet (9.1.2000).

✱ Natalia Galiț Gherknevna, din Orsk, regiunea Orenburg, avea cancer la piept. După citirea timp de 40 de zile a Acatistului Pantanassei s-a vindecat (29.1.2000).

✱ Liudmila avea cancer la colon de gradul 4 și tumori canceroase la uter și ficat. După operație medicii i-au acordat doar două săptămâni de viață. Muribunda a început să se roage fierbinte și să cânte Acatistul Maicii Domnului în fața icoanei Pantanassa. Acum, după trei ani de zile,

Liudmila trăiește și îi dă slavă Atotîmpărătesei pentru minune (Moscova, februarie 2000).

✱ Valentina, din orașul Orel avea tumoră malignă. Medicii nu o puteau ajuta. A început să citească Acatistul Atotîmpărătesei. În scurt timp tumora a dispărut (20.3.2000).

✱ Lidia, din Munții Altai, avea cancer la stomac. I s-a extirpat o porțiune bolnavă însă cancerul s-a extins. A început să citească Acatistul și să bea zilnic puțină aghiazmă sfințită în timpul Paraclisului săvârșit la biserica Tuturor Sfinților. Metastaza a încetat. Acum este vie și sănătoasă (mai 2000).

✱ Olga Axenova are o soră la Nijni Novgorod care suferea de cancer gastric. Medicii au propus-o pentru operație. A început să se roage citind Acatistul Atotîmpărătesei și la scurtă vreme s-a vindecat (27.9.2000)

✱ Arhidiaconul Serghie Reinhardt din orașul belgian Silly prezenta cancer în metastază care atacase câteva organe interne. A trimis o scrisoare la biserica Tuturor sfinților din Moscova unde se află copia icoanei Pantanassa, cerând să i se facă rugăciuni. După puțin timp starea sănătății s-a ameliorat, iar în câteva luni s-a vindecat complet (14.1.2001).

*Maica Domnului Pantánassa
(Împărăteasa tuturor)*